

Ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten der Kon. Hollandsche Lloyd en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Cafés en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang”.

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
WILICHTINGENDIENST TELEFOON 4519.

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD”
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

N.V. NEDERLANDSCHE IJZERHANDEL Afd. ENTHOVEN

IJzerhandel, Gereedschappen, Complete Keuken- en Badkamer-inrichtingen, enz.
VLAMINGSTRAAT 18 - DEN HAAG - TELEFOON 791

Hofleverancier van H.M. de Koningin.

Hofleverancier van H.M. de Koningin.

Speciale Export-afdeeling voor Uitrustingen naar Oost- en West-Indië

HEEREN EN KINDER KLEEDING

PEEK & CLOPPENBURG

KLEEDING NAAR MAAT

INHOUD: Voor de Jan Pietersz. Coen-Stichting. — Indonesische Avond. — Feuilleton. — Prijsvraag van het Kol. Instit. voor 1921. — Losse Opmerkingen. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. — Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. — Lit.-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Van Vreemde Koloniën en Verre Landen. — Mededeelingen.

Voor de Jan Pietersz. Coen-Stichting.

Bij het Dag. Bestuur der Ver. „Oost en West” is nu ingekomen voor deze nuttige stichting:
Van N. N. te Rijswijk f 15.—
Wie volgt?

Indonesische Avond.

Pulchri Studio.

Zaterdagavond 10 Juli werd in Pulchri Studio in Den Haag een Indonesische avond gegeven ter demonstratie van nieuw werk voor het Javaansche orkest.

Het geldt hier niet het Javaansche orkest als zodanig uit zijn verband te rukken of de bestaande instrumenten door Europeesche te vervangen, integendeel, het doel is het Javaansche orkest zijn eigenaardig karakter te doen behouden, doch het een grooter veld van uitdrukkingsvermogen te scheppen.

Het was inzonderheid de bestaande rehab, die als eenige vertegenwoordiger der strikinstrumenten, de plaats van den éénling in het orkest innam en was

OPLETTEN !! Geeft bij vertrek uit - of naar Indië en VAN IEDERE VERANDERING VAN WOONPLAATS in Indië en Nederland KENNIS aan: Administr. „Koloniaal Weekblad”, Heulstraat 17, Haag

door den kleinen toon slechts in staat bij zeer aanzienlijke pianissimi zich te doen hooren. Bovendien is het geluid niet altijd even nobel en daar het instrument slechts 2 snaren bezit, de speelruimte zeer beperkt.

Het was daarom, dat Raden Mas Ario Soorjo Poetro, de man, die voor het Indische orkest een nieuw notenschrift samenstelde, zich wendde tot Dr. van

Z — H — B

ZUID-HOLLANDSCHE BIJBROUWERIJ DEN HAAG

Bijkantoren te AMSTERDAM, BANDOENG, BATAVIA, SOERABAYA, BOMBAY, BRUSSEL, LONDEN, PARIJS

Vraagt de alom bekende

Z. H. B. Bieren

Z — H — B

LES MODES CHEZ LAMPE SPUISTR. 8. LA HAYE.

ROBES

COSTUME TAILLEUR-AMAZONIE

CHAPEAUX

CAPE PUSSEE

Venduhuis „HOFSTAD”

HUGO DE GROOTSTRAAT 7 Dir. G. TER HEIDE TEL. HAAG 1623
ONDERNEMERS VAN PUBLIEKE VEILINGEN TAXATEURS

N.V. TOT EXPLOITATIE VAN GEMEUBILEERDE WONINGEN

vraagt Gemeubileerde Huizen, heele of gedeelten van Inboedels te koop tegen hooge prijzen. — Brieven onder No. 215 Bureau v. d. Bl.

P. M. Broekmans - Koningsplein hoek Heerengracht - Amsterdam

Gevestigd sedert 1880

Ladies and Gentlemen's Tailor

Gevestigd sedert 1880

Steeds voorhanden het fijnste en allernieuwste voor Dames en Heerenkleeding

Kleding naar Maat binnen 2 x 24 uur gereed

Wasch-, Glans- en Strijkrichting „Fortuna”

Mej. v. d. NEUT — HOEFKADE 59

Wasschen en Stoomen van Gordijnen, Spreien en Dekens.

OVERHEMDEN f 0.40	FRONTS f 0.18
VESTEN f 0.60	BOORDEN f 0.15
HALFHEMDEN f 0.25	MANCHETTEN p. p. f 0.20

BLOUSES vanaf f 0.50.
Voor geheele wasschen speciaal tarief.

De goederen worden afgehaald te Den Haag, Scheveningen, Rijswijk en Voorburg. 97

N.V. WIENER & VAN WITSEN

Gevestigd 1851

139

Indische Uitrustingen

ROTTERDAM

DEN HAAG

35 Schiedamsche Singel

94 Noordeinde

E. VAN EMBDEN

In- en Verkoop van
uitsluitend eerste soort nieuwe en tweede hands
MEUBELN, PIANO's, BRANDKASTEN,
KANTOORMEUBELN, enz.

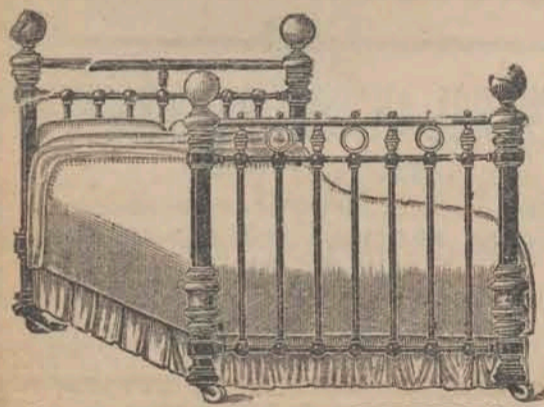
Schiekade 207 - ROTTERDAM - Telef. 10134
(naast Astoria Bioscope) 63

Th. A. A. SIMONIS,

GROENMARKT 34, over de Prinsstraat.

TELEFOON 2535.

DEN HAAG.

Specialiteit in BEDDEN.

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn gesloten van half een tot twee uur.

MAISON VAN HAL

Hofleverancier van H.M. de Koningin 103

Reigerstr. 14 BREDA Telefoon 442

Heerenkleeding
Dameskleeding
Indische Uitrustingen
Uniformkleeding

Lid N.V. Vereenigde Nederl. Kleermakerijen.

Leeuwen, den violbouwer, uit den Haag, bekend door de oplossing die hij reeds voor een 10-tal jaren gaf, aan de tot dien tijd onbekende methode, waardoor de oude Italiaansche meesters in staat waren hun volle, weke en goeddragende tooninstrumenten te vervaardigen (17de en 18de eeuw).

De vraag was of van Leeuwen in staat zou zijn instrumenten te vervaardigen, die het klanktimbre hadden van de rebab, doch de Europeesche besnaring en Europeesche speelwijze bezaten.

Dit nu was geen gemakkelijke opgave, daar in de eerste plaats het Indisch orkest haar klanktimbre moest behouden.

Ten slotte bouwde van Leeuwen voor het Indisch orkest een nieuw rebab-quartet, hetwelk dezen avond zoowel met de gamelan te saam als solo, ten gehore gebracht werd.

Het gaat hier dus niet om de gamelan te ver-Europiseeren, integendeel juist zorg te dragen, dat het Europeesche orkest niet verder in Indië de origineele volksmuziek verdringt, doch aan deze laatste gelegenheid te bieden met de evolutie in de kunst mede te gaan in haar typische klank, doch in verrijfden vorm.

Hiertegen is ook het streven van R. M. A. Soorjo Poetro, ten einde met het notenschrift in staat te zijn het gemoedsleven der Oosterlingen in ruimeren zin tot uitdrukking te brengen.

Is met het voorgaande het voornaamste doel van den avond aangegeven — des Pudels Kern — de bijeenkomst zelve kenmerkte zich als eene zeer geslaagde poging tot kennismaking, e.g. hernieuwing, van oude en nieuwe Javaansche muziek, zooals deze vocaal en instrumentaal, en ook in aanschouwelijke voordracht door Dr. van Leeuwen vertolkt werd. Het was een succesvolle avond en dat in weerwil van een tropische hitte in de met Indische kunstattributen kwistig versierde zalen van Pulchri. Groot was het aantal belangstellenden, dat na ieder nummer van het program den executanten met luid applaus bijval schonk. Een Javaansche dans, zeer in stijl, besloot dezen, voor het gemengd publiek van blank en bruin, geanimeerden en leerrijken avond.

Feuilleton.

Raden Ario Majang Koro.

Men kan zeggen, dat, in 't algemeen, mannen van beteekenis, zoolang zij functionneeren, laat ons zeggen, zoolang zij leven, waardeering vinden voor hetgeen zij hebben verricht, ja zelfs, dat hun vaak daarvoor, op overdreven wijze, hulde wordt gebracht. Maar hebben zij eenmaal afgedaan, dan verdwijnen zij veelal plotseling uit het gezichts- en gedachten-ordeel van den tot dusverre belangstellenden medeburger. Het is alsof achter hen, weliswaar op eerbiedige wijze, een deur wordt afgesloten, voor goed vaak. Daarvoor is natuurlijk een reden aanwezig; het is practisch ondoenlijk om langen tijd te blijven stilstaan bij niet wereldschokkende gebeurtenissen. Maar toch wil het mij voorkomen, dat het, om zoo eens uit te drukken, niet billijk is. En daarom meen ik goed te doen, de kranige figuur van R. A. Majang Koro nog even voor het voetlicht te brengen, want, inderdaad, hij was een man.

Een korte, stevige en goed geproportioneerde gestalte en daarop een vierkant hoofd met intelligente uitdrukking in de oogen, het sterk grijzende haar aan beide zijden van het hoofd naar voren gekamd, zooals men dat bij oud-militairen gaarne ziet, een bijna nog zwarten knevel onder den krachtigen neus, zoo heb ik hem gekend, dezen veteraan van de oude garde, onzen kranigen oud-commandant van het

Prijsvraag van het Koloniaal Instituut voor 1921.

De Raad van Beheer van het Koloniaal Instituut te Amsterdam looft zijn gouden eerepenning en een bedrag van f 500.— (vijfhonderd gulden) uit voor het beste, de bekroning waardig gekeurde, geschrift over: *De ontwikkeling der fabrieksnijverheid in Ned-Indië in de laatste jaren en haar huidige stand*, dat voldoet aan de eischen, die in de onderstaande toelichting nader zijn omschreven.

Toelichting.

Over het vraagstuk der industrialisatie van Ned-Oost-Indië zijn in den laatsten tijd verschillende belangrijke publicaties verschenen. Hier zij verwezen naar H. H. van Kol: „De ontwikkeling der Grootindustrie in Japan”, 1916 en naar het vele, wat naar aanleiding daarvan is geschreven, naar Mr. H. 's Jacob: „Fabrieksnijverheid voor Ned-Indië”, Indische Gids 1916, blz. 401; naar A. Meeuwesen: „Indrukken op industrieel gebied in Ned-Indië”, Tijdschrift der Maatschappij van Nijverheid 1916, blz. 375 en 451; naar de verhandelingen van dr. E. C. J. Mohr, in „Korte Berichten van Landbouw, Nijverheid en Handel” 1915 en 1916; naar de diverse „Mededeelingen der Commissie tot ontwikkeling der Fabrieksnijverheid in Ned-Indië”; naar J. C. van Reigersberg Versluys: „Industrialisatie van Ned-Oost-Indië”, Tijdschrift der Maatschappij van Nijverheid 1919, blz. 50; naar G. Gonggrijp: „De industrialisatie van Ned-Indië als vraagstuk van algemeene economische politiek”, Ind. Mercur 1919 blz. 927. In al deze publicaties is in hoofdzaak sprake van de toekomstige mogelijkheden, die zoowel voor inlandse als voor Europeesche fabrieksnijverheid, voor onze Ned-Oost-Indische Koloniën zijn aan te wijzen.

De Raad van Beheer van het Koloniaal Instituut meent nu, dat het wenschelijk is, eene uiteenzetting te bezitten van den tegenwoordigen toestand op dit gebied en vooral ook eene beschouwing over den ontwikkelingsgang, die de industrie in Ned-Indië in de laatste jaren heeft te zien gegeven. Wel zijn in de hierboven genoemde verhandelingen gegevens voor

korps Banisan te Bangkalan. Toen ik aldaar kwam als Instructeur van het korps, was een van mijn eerste bezoeken voor dezen dapperen oud-strijder, die toen reeds den 80-jarigen leeftijd moest hebben bereikt. Hoewel hij bij ons, officieren van het O.-I. leger, algemeen bij name bekend was, had ik hem tot mijn komst ter plaatse nog nooit gezien, zoodat ik zeer verlangend was deze belangwekkende persoonlijkheid te leeren kennen. Ik wist hoe ik ontvangen zou worden en daarom ging ik, in groot tenue gekleed, op 't bepaalde uur mijn vooraf aangekondigd bezoek afleggen. En daar stond hij in de gesloten voorgalerij van zijn hoogst eenvoudige woning eveneens gekleed in groot tenue van de reeds verouderde kolonelsuniform, de kepi met breeden gouden band en de witte handschoenen naast zich op tafel, trotsch en fier op zijn rang, zijn naam, en op de talrijke onderscheidingsteekenen, die hem gedurende zijn langen diensttijd waren verleend. En trotsch mocht hij zijn op zijn rang, hij, de eenvoudige Madoerees, die als Inlandsch fuselier bij het leger in dienst was getreden, als sergeant de gelederen had verlaten, om vervolgens bij het korps Banisan te Bangkalan als onder-officier te worden ingelijfd. Geleerd was hij niet, maar het heldere gezonde verstand, dat hij in groote mate bezat, zijn scherpe militaire blik, zijn ferm karakter, maar bovenal de bewonderingswaardige moed, dien hij bij verschillende gelegenheden en onder moeilijke omstandigheden had aan den dag gelegd, waren de redenen, waarom hij snel opklom en na betrekkelijk korten diensttijd tot commandant van het korps werd benoemd met den rang van majoor.

Op zijn naam, want, niet behoorende tot Inlandsche aristocratie, die in de eerste plaats, krachtens

Piano's, Orgels, Vleugels, Auto-piano's.

PIANO's in huur f 6.— per maand, desgewenscht in huurkoop, bij

L. C. JACOBI, vh. Chef Firma J. F. CUYPERS,

Regentesselaan 123, bij Reg.pl. 49 SOERABAIJA. Tel. H. 1403, 's-GRAVENHAGE.

STEMMEN - VERHUREN - REPAREEREN

Firma L. J. C. BOUCHER

Algem. Binnen- en Buitenlandsche Boekhandel

's-Gravenhage - Noordeinde 64c

Specialiteit: voor het samenstellen van Leesportefeuilles

Advertentie - Bureau

's-Gravenh. Muziekschool
„DE TOONKUNST“
 Prins Mauritsplein 21 Tel. S. 477
 Spreekuren dagelijks van 10-1 en 2-6 uur.
 Directeur: JAMES ZWART.

Behave volledig onderricht aan Dilettanten en Eerstbeginnenden, ook gelegenheid tot Vakstudie.
DAGELIJKS KUNNEN AANMELDINGEN GESCHIEDEN.
 Klavier, Orgel, Solozang, Viool, Alt, Cello, Compositie, Dirigeerkunst: 1 uur per week f 80.—; 2 uren per week f 150.— per jaar. Samenspel f 40.—; Harmonie en Contrapunt f 50.—; Muziekgeschiedenis f 25.—; Voordrachtskunst en Declamatie f 50.—; Meth. Spreken f 50.—; Fransch, Duitsch en Italiaansch f 50.— p. j. Orkestklasse 1 maal p. w. 2 uren, voor leerlingen der school f 10.—; leerlingen buiten de school f 15.— p. j. Het onderricht wordt uitsluitend door eerste, gediplomeerde krachten onderwezen; de leerlingen worden individueel behandeld; het geheel staat onder voortdurend toezicht van den Directeur, die alle verantwoordelijkheid voor de te geven lessen draagt, waardoor steeds de beste resultaten worden bereikt. 222
VRAAGT PROSPECTUS!!!

De beoordeelingsraad bestaat uit de Commissie van Bijstand voor den aan het Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut verbonden Voorlichtingsdienst, welke Commissie is samengesteld uit de heeren: Prof. Dr. F. A. F. C. Went, voorzitter; Dr. L. Ph. le Cosquino de Bussy, secretaris; M. H. T. Bury, Mr. J. C. A. Everwijn, Prof. Dr. G. van Iterson Jr., D. F. W. van Roes, Prof. Dr. P. van Romburgh en Prof. Ir. I. P. de Vooy, Leden.

Deze raad brengt praeadvies uit, waarna de Raad van Beheer van het Koloniaal Instituut beslist.

De uitgave van het bekoonde werk zal geschieden op kosten van het Koloniaal Instituut. De voordeelen die uit deze uitgave komen aan dit Instituut ten goede. De mededingers in de prijsvraag, wier antwoorden niet zijn bekoond, blijven vrij om die te doen uitgeven.

De antwoorden moeten ultimo December 1921 zijn ontvangen door den Directeur der Afdeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut te Amsterdam (Plantage Middenlaan 17). Zij moeten gesteld zijn in de Nederlandsche of de Maleische taal en met de schrijfmachine of duidelijk leesbare hand geschreven, aan één zijde van het papier. Op de eerste bladzijde moeten zij voorzien zijn van een kenspreuk, die mede voorkomt op de buitenzijde van een bijgevoegden briefomslag, welke ingesloten den naam en de woonplaats van den inzender bevat. Aan alle inzenders zullen hunne geschriften vrachtfrij naar het mede op de enveloppe op te geven correspondentie-adres worden toegezonden, vergezeld van het verslag van den beoordeelingsraad, dat de niet bekoonde beantwoordingen alleen aanduidt bij hare kenspreuken.

Verdere inlichtingen betreffende de strekking van deze prijsvraag verschaft op verzoek de heer Dr. L. P. de Bussy, directeur der Afdeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut te Amsterdam.

De Raad van Beheer voornoemd,
 H. F. R. HUBRECHT,
 Voorzitter.
 TH. DELPRAT,
 wd. Secretaris.

niet hoog was, heeft, zooals bekend zal zijn, elk Inlandsche Grootte bovendien de moreele verplichting aan minder of slecht door de fortuin bedeelde familieleden financiëelen steun te verlenen; maar toch, afgescheiden van dit servituut, om het zoo eens te noemen, dat zwaar kan drukken, doch waarmede uit den aard van de zaak geen rekening valt te houden, was door dat royale besluit van onze Regeering aan hem een onbezorgden ouden dag verzekerd.

Als ambteloos burger heeft hij nog een 5-tal jaren op de hem eigen bescheiden wijze, gezien en geëerbiedigd door allen, te Bangkalan geleefd, in de nabijheid van het Barisankampement, zoodat hij dagelijks het tromgeroffel en trompetgeschal kon hooren van de troepen, die hij zoo langen tijd had gecommandeerd en nooit werd verzuimd hem bij bijzondere gelegenheden uit te noodigen die te vereeren met zijn tegenwoordigheid, eene uitnoodiging, waaraan hij steeds voldeed, totdat ook hij werd opgeroepen om te verschijnen voor het aangezicht van „Toekan Sroe Seklyan Alam.“

De belangstelling was groot, toen het bericht van zijn overlijden werd vernomen. Men kan gerust zeggen, dat nagenoeg geheel Bangkalan aanwezig was om hem de laatste eer te bewijzen en zijn stoffelijk overschot te begeleiden naar het eenvoudige graf, dat hij zelf had aangewezen, en daar klonk ook, voor hem voor de laatste maal, tromgeroffel en trompetgeschal.

Een marmeren steen met inscriptie, in 't kort vermeldende wie hij was, en aangeboden door het geheele Barisankorps, wijst de plaats aan waar een dapper soldaat met een trouw en edelmoedig hart ligt begraven.
 L. R. v. O.

Inrichting voor Complete Meubilerij 71
N.V. „L. P. SMULDERS' MEUBELFABRIEK“
 Tolbrugstraat 11 - BREDA - Tel. Interc. 235.

Behangerij, Stoffeenderij
 Matrassen

MAISON VAN DOOREMAALEN
 MAURITSKADE 75 DEN HAAG TEL. 7147
 Elegante DAMES- en HEERENKLEEDING NAAR MAAT,
 met en zonder bijlevering van Stof.

Het Colbert-Costuum van Engelsche stof en zeer goed passend, leveren wij direct uit den voorraad à f 60.—.

Wij sluiten hoogst voordelige Abonnementen

CHIRURGISCHE INSTRUMENTENFABRIEK
MARTIN LOTH 210
 Westerstraat 14 UTRECHT (Holland)

SPECIALITEIT Complete installatie van Operatie-, Sterilisatie- en Verbandkamers, Instrumentenkisten voor schepen, Plantages en Mijnen

Export O. en W. Indië, Z.-Afrika - Catalog. op aanvraag

Firma H. RAHR, Utrecht
 ACHTER ST. PIETER 4 TELEFOON 443
 OPGERICHT 1835. 201

Piano- en Muziekhandel.

GEBRS. VLES - LEIDEN
 Kleermakerij

BREESTRAAT 177 TELEFOON No. 393

Steeds de nieuwste
 Engelsche Stoffen 191
 in groote keuze voorradig.

Uitrustingen voor Indië

OLYMPIA THEATER 72

Prins Hendrikplein 3 - Tel. H. 9521

Programma van 30 Juli tot 5 Aug.

2 Hoofdnummers.

Jackie had een jongen moeten zijn.

Comédie in 4 Acten.

In de Hoofdrol **MAGARET FISCHER.**

Een spannende geschiedenis, waarin een snoezige vrouw en een aardige Luitenant hebben samengewerkt tot een buitengewone Comedie.

Shark Monroe „De Sterke“.

Groot Amerik. Drama in 4 Acten met **WILLIAM S. HART** in de Hoofdrol.

De Kalkbron van Saint Alyre.

Natuuropname.

WEEK-REVUE

Het nieuws van den Dag, speciale Variété Attractie en Holl. Actualiteiten.

zulk een studie te vinden, terwijl ook uit verschillende publicaties van de afdeling Nijverheid van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel in Ned.-Indië (Verslagen omtrent Handel, Nijverheid en Landbouw van Ned.-Indië, Gegevens betreffende de nijverheid in Ned.-Indië, Adresboek van de Ned.-Indische Nijverheid, Jaarboeken van Ned.-Indië) veel materiaal daarvoor is te putten, maar eene kritische verwerking van deze verspreide gegevens tot één geheel ontbreekt. Ook is nadere aanvulling in vele opzichten noodig.

Terwijl in het verlangde geschrift zal moeten gestreefd worden naar volledigheid in de beschrijving, zal toch het zwaartepunt gelegd moeten worden in beschouwingen over de oorzaken, die er toe geleid hebben, dat sommige bedrijven in de laatste jaren tot grooten bloei kwamen, terwijl dit voor andere niet het geval was, en voor weder andere teleurstelling werd ondervonden.

Bedrijven, die reeds sedert een groot aantal jaren een belangrijke beteekenis bezitten — men denke aan de suiker-, thee-, tabak- en rubberindustrie en ook aan de grootere mijnbouwbedrijven — en waarover dan ook reeds goede literatuur bestaat, moeten niet nogmaals beschreven worden, maar slechts in zooverre besproken als noodig is, om het verlangde beeld van den huidige stand der fabrieksnijverheid te completeren.

Het is niet de bedoeling, dat de huisindustrie in Ned.-Indië zal worden behandeld, maar wél zullen ook kleine inlandse zoowel als Europeesche fabriekmatige bedrijven beschouwd moeten worden. Onder fabriekmatige bedrijven zouden daarbij verstaan kunnen worden: zulke, die met minstens vijf personen in fabrieken of werkplaatsen worden beoefend.

In het voorafgaande ligt opgesloten, dat niet gewenscht wordt een nieuwe uiteenzetting van nog bestaande mogelijkheden. Dit neemt echter geenszins weg, dat beschouwingen over een al of niet te verwachten verdere ontwikkeling der besproken industrieën, of van daarbij aansluitende bedrijven, welkom zullen wezen.

Het geschrift mag een omvang hebben van hoogstens 320 bladzijden (20 vellen) druk, de bladzijde berekend op ongeveer 35 regels (8°).

traditie en gewoonterecht, in aanmerking komt of vermeent te komen voor den hoogsten militairen rang, werd deze zoon van, althans niet aanzienlijke, onders, door zijne verdienste en bekwaamheid begiftigd met den titel „Raden Ario“, die rechtens toe komt aan de zoons van een Pangéran, en die niet dan in bijzondere gevallen wordt verleend, en nu mogen de aristocraten van den bloede, van de gemeenschap, waartoe hij behoorde, in zekeren zin den nieuwen titularis niet geheel als „ebenbürtig“ beschouwd hebben, het was dan toch „de Regeering“, die deze onderscheiding had verleend aan dezen „anaq njang pating di tjinta olèh Kandjeng Gouvernement.“

Op zijne onderscheidingsteekenen, want wegens moed, beleid en trouw bij zoovele gelegenheden beoond, was hij benoemd tot Ridder M. W. O. 4e klasse en Officier van de Oranje Nassau Orde en begiftigd met den eere-sabel, de zilveren medaille voor moed en trouw en eene eervolle vermelding en indien men daarbij voegt, de gouden Atjeh-medaille, het Kruis voor bel. Kr. verv. het Lombokkruis en de talrijke bewijzen van langdurigen trouwen dienst, dan mag voorzeker van hem worden getuigd, dat hij stond in het voorste gelid van de verdienstelijke landdienaren en dat erkende de Regeering nog eens, toen hij wegens hoogen leeftijd genoopt was afstand te doen van den inmiddels bereikten luitenant-kolonels-rang, om eene welverdiende rust te gaan genieten. Bij zijn eervol ontslag uit den militairen dienst werd R. A. Majang Koro bevorderd tot den kolonels-rang en werd hem als pensioen toegekend het laatst genoeten activiteits-tractement.

Niet dat dit rijkdom beteekende voor den in den dienst vergrijsden dienaar, want, behalve dat het salaris van een toenmaligen Barisan-commandant

Reisbureau LINDEMAN
 Utrecht 's-GRAVENHAGE Arnhem
 GEZELSCHAPSREIZEN 37
 Passages Spoorwegbiljetten

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuitfabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

*Beveelt zich bij Uwe
Leden aan.*

**Behalve GOED BROOD
wordt U een dividend
van 5 %o gewaarborgd.**

124

Electro-techn. en Mechanisch Bureau „HOLLAND”

ANNASTRAAT 17 - DEN HAAG - TEL. H. 4738

2 x bellen.

Electriciteit op elk gebied.

*Groote keuze Electriche Ornamenten, enz.
Baden, Geysers, Waschtafels.*

**INDISCHE
UITRUSTINGEN**
VOORDEELIGST
ADRES:
**AU BON
MARCHE**
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

101

Adverteeren doet verkoopen.

De leukste **DANSAVONDJES** organiseert men
met een „His MASTER'S VOICE” **GRAMOPHONE.**
Enorme keuze platen bij: **WILLEM SPRENGER.**
Agent der Gramophone Comp. Ltd.
PASSAGE 46. Tel. 3778. DEN HAAG.

Losse Opmerkingen.

XXV.

Wanneer men zoo eens met Hollanders spreekt over de Indische cultures, dan treft het, dat heel dikwijls en heel veel gedacht wordt aan de „assistenten-moorden” en dat het leven eens cultuurmans uiterst gevaarlijk wordt geacht.

Die indruk is gevestigd door de periodiek terugkeerende telegrammen en berichten over aanslagen, die door de groote Hollandsche pers meestal zonder commentaar worden gepubliceerd.

In deze aangelegenheid valt hetzelfde verschijnsel te constateeren als ik indertijd (in No. XXI) deed ten aanzien van de rietbranden, n.l. een groot quantum overdrijving.

Aan publicaties in de „Planter”, het orgaan der Delische assistenten en in de „Sumatra-Post”, ontleen ik het volgende staatje, dat eenige zeer leerzame cijfers geeft:

Jaar.	Aantal Javaansche Koelies.	Aantal Chineesche Koelies.	Totaal.	Aantal Aanslagen.
1913	79.714	55.617	135.331	41
1914	84.745	52.566	137.311	32
1915	87.392	44.661	132.053	26
1916	89.646	42.350	131.996	24
1917	101.246	42.097	143.343	32
1918	120.980	32.209	153.189	55
1919	134.782	27.715	162.447	12

Terwijl dus het aantal koelies op Deli sterk toeneemt, neemt het aantal aanslagen af! En dat niettegenstaande de pers daaraan meer aandacht besteedt dan vroeger en dus aangenomen mag worden, dat de „in den doofpot gestopte” feiten tot nihil zijn gereduceerd.

Het Delische assistenten-orgaan, dat het weten kan, teekent daarbij onder andere aan:

„Ongetwijfeld is een deel der aanslagen te boeken op rekening van „den klap” en waar nu, tengevolge der lang niet malsche vonnissen, vele assistenten huiverig zijn geworden van het eigen-rechter spelen, is daarmee ook een van de aanleidingen, die de attaques in het leven roepen, ten deele weggenomen.”

En hoe de „Java”-planter over dit vraagstuk denkt, moge blijken uit een gedicht van den bekenden suikerdichter Jan Visser in den „Suikerbond”, het orgaan der suiker-employe's, waaruit ik eenige complete citeer:

Suikerboeren hier op Java!
Houdt je suikerhoofden koel!
Met wat tact en met wat doorzicht
Bereik je soms een heelen boel.
Kromo werd ten slotte wakker
Kromo is niet meer de man,
Dien je als in vroeger jaren
Voor zijn pantat trappen kan.

Kromo is niet meer de lummel
Die het liefste wordt geknecht,
En die voor een oplabappel
Hurkend „Trima Kassi” zegt.
Kromo heeft nu idealen
In zijn harden bruinen kop,
Kromo heeft te vast geslapen,
Kromo staat humeurig op.

Kromo was een domme orang
Maar wat Kromo nog niet wist,
Leert hem thans de P. F. B. wel
Of ik heb me zwaar vergist.
Maar ik vraag U in gemoede:
„Is het niet ons eigen schuld?”
„Trokken wij geen zwaren wissel
„Op zijn lammeren-geduld?”

Kon. Eindhovensche Stoom- & Handweverij VAN DIJK & Co. EINDHOVEN EN BRUSSEL

Leveranciers van H. M. Koningin Wilhelmina - van H. M. de Koningin-Moeder en van H. M. de Koningin van Rumenie; eertijds van H. M. Koningin Sophia.

OPGERICHT 2 AUG. 1853.

115

Hotel-Linnen en Tafelgoed met en zonder naam,
UITZETTEN, INDISCHE UITRUSTINGEN
LUIERMANDEN.

Suikerboeren hier op Java!
Zorgt dat gij den Tijdgeest vat!
Want strooit Kromo thans geen rozen
Op het Suikerboeren-pad,
Daarom is het nog niet noodig
Dat ge in de doeries trapt,
Als ge niet te „ouderwetsch zijt”
Maar den nieuwen tijdgeest snapt.

Laat Uw zenuwen geen baas zijn,
Houdt uw tuinstok in bedwang,
Houdt Uw handen in de zakken,
Niemand noemt U daarom bang.
Houdt controle op Uw voeten,
Maar... als gij 't geluk soms snapt
Om dien Burink te ontmoeten,
Geef Hem Dan Een Reuzentrap!!!

Twee uitingen dus, uit de twee tot oordeelen best bevoegde milieu's, die merkwaardig overeenstemmen met hetgeen ik ter zake opmerkte in dit blad van 10 Juli 1919, waar ik — mede naar aanleiding van gesprekken aan boord met oudere assistenten — betoogde, dat die aanslagen maar al te dikwijls hun oorzaak vinden in het gedrag der assistenten zelve.

* * *

Wanneer men intusschen de cijfers van bovenvermeld staatje aandachtig bestudeert, dan treft het

1. dat de verhouding tusschen het aantal Javaanen en Chineezers zich steeds wijzigt, n.l. dat er steeds minder Chineezers en steeds meer Javaansche koelies in Deli komen.
Voortbordurende op de zoogenaamde politieke „verwildering” van Java zoude dus het aantal aanslagen moeten toenemen, in stede van afnemen!
2. dat in 1913 op de 137.311 koelies 41 aanslagen voorkwamen of op de tienduizend koelies..... en in 1919 op de 162.447 koelies slechts 13 aanslagen, of 8 op de honderdduizend.
3. dat dus de kansen voor een assistent om vermoord te worden, al buitengewoon gering zijn, beslist veel geringer dan de kansen om hier in Holland door auto's, motorfietsen, stakingsrelletjes en dergelijke te „sneuvelen”.....
4. dat in het algemeen de „geest” op de ondernemingen aanmerkelijk verbeterd is en nog verbeterd.

Daarbij zijn verschillende gunstige invloeden werkzaam geweest, zooals de betere werving op Java, de aanvoer van vrije arbeiders en de Javanenkolonisatie op de ondernemingen.

Maar vooral de mentaliteit van administrateurs en assistenten heeft een wijziging ten goede ondergaan. Evenmin als iemand onzer, zijn zij ontkomen aan de voortschrijding en doorwerking van de begrippen en opvattingen van onzen tijd.

Wij durven aan te nemen, dat op de ondernemingen de rechtvaardigheid toeneemt en de willekeur afneemt en dat in de eerste plaats daardoor het aantal aanslagen op assistenten geleidelijk vermindert!

Aan het praatje, dat de politieke bewustwording der massa zoo'n ongunstigen invloed heeft op de arbeidstoestanden in de cultures, zal toch met deze cijfers voor oogen wel geen waarde meer worden gehecht.

Integendeel: die politieke bewustwording mindert de excessen!

Den Haag, 18 Juli 1920.

H. J. VERMEER.

J. M. VAN KEMPEN & ZONEN
Kon. Ned. Fabriek van Gouden en Zilveren Werken.
VOORSCHOTEN.
FILIALEN te Weltevreden, Rijswijk 17;
s-Gravenhage, Plaats 2; Rotterdam, Hoofdsteeq 26;
Utrecht, Choorstraat 32; Middelburg, Lange Delft 138.

Zeebaboe's en Jongens

beschikbaar.

203

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De Indische „troonrede”.

Met een uitvoerige rede heeft de gouverneur-generaal het nieuwe werkjaar van den Volksraad ingeluid, schrijft d. V. in „de Loc.” o.m. De lijnen van het bewind in Indië worden, althans officieel, in 't moederland uitgezet, wat tot een zekere vaagheid in de Indische „troonrede” moet leiden.

Over 't geheel genomen leeft in het staatsstuk een geest van beslistheid en zuiver waardeeren van den toestand, leidend tot een gematigd, beter, een gereverveerd optimisme, wat de naaste toekomst aangaat.

Vastgesteld worden het voortbestaan en klimmen van de duurte; en het daarbij gevoegde: „nog immer niet door algemeene en evenredige loonstijging gevolgd” moge der regeering zelve als vermaan in de ooren klinken. Indien de rede dan ook wanbetaling laakt, kan nooit het verwijt uitblijven, dat het gouvernement zelf niet wist vóór te gaan en daarvan met den dag meer de nadeelen ondervindt. Ongewijfeld mede om die nadeelen te knotten, wordt in de rede het moederland de zware eisch gesteld zonen en dochteren af te staan in met Indië's ontwikkeling groeiende getale. Een dergelijk beroep zonder méér kan weinig resultaat hebben, bijvoorbeeld beschouwd in het licht van het feit, dat na de onderwijzers, nu ook al de ingenieurs hun medewerking aan de werving voor Indië gaan onttrekken.

De economische opleving stemt tot tevredenheid. Geen bijzonderheden worden gegeven inzake het werk van de „Herzienings-Commissie.”

Met nadruk wordt het in discredit geraken van de S. I. in 't openbaar vastgesteld. De S. I. dan in haar geheel genomen. En de suiker-onrust gaf aanleiding tot de ernstige en stellige niet overbodige waarschuwing, dat „wien verzet tegen misstanden slechts dekmantel is voor aanstoken tot revolutionaire woelingen” de hand van de overheid treft. De economische actie, blijkt uit de rede nog eens duidelijk, heeft haar grif recht van bestaan, want, en dat stelde de landvoogd tegelijkertijd vast, nog verre van algemeen is gedaan wat geboden is tot verhelping van onbehoorlijke arbeidsvoorwaarden, speciaal op suikerfabrieken. Doch de beweging tegen een minder menswaardig bestaan sta los van door enkele leiders tot eigen glorie gewild revolutionair avontuur.

Dat het der regeering ernst is met haar woord: wie den strijd tegen de overheid aanbindt kent dus het lot, dat hem wacht, blijkt heden op demonstratieve wijze door de ordonnantie, waarbij voor de residentie Soerakarta het recht van vergadering tijdelijk beperkt wordt in verband met de onrust in het Klatenske, waarover in het proces Douwes Dekker reeds een ander gebleken is. De actie van de Nat. Ind. Partij is evenwel door den landvoogd in zijn rede niet afzonderlijk gesignaleerd.

De financiële paragraaf is verblijdend: op de grootste winsten de zwaarste lasten en geen nieuwe leening.

Voedselvoorziening, ontvoogding inlandsch bestuur, de Vorstenlandsche reorganisatie, heerdiensten, gezondheidstoestand (waarbij in 't bijzonder de pest-epedemie in Kedoe genoemd wordt), justitie, onderwijs, leger en vloot, vormden naar traditie onderwerp voor mededeelingen en beschouwingen, welke geen nadere belichting behoeven; de aan de Kloetrampe gewijde woorden doen wat koelzakelijk aan temidden van zoovele passages, waarin de taal van het hart die van het verstand tot wel aandoenden stijl bracht.

Het slotwoord des landvoogds werd tot een peroratie, welke een ieder ter harte moge nemen, en tegelijk tot een treffend getuigenis van de wijze, waarop de hoogste dienaar van den lande zijn taak ziet. Zou iemand ontkennen, dat we in den huidige

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155

Filiaal: 'S-GRAVENHAGE
Noordwal 4, Tel. 2461

Filiaal: ARNHEM
Eusebiusb. singel 1a, Tel. 195

tijd meer dan ooit hier frissche, blijmoedige werkers van noode hebben voor den velen opbouwenden arbeid, welke te verrichten valt? En dat bij het vervullen van die taak geen moeheid en gedruktheid nadeeligen invloed mogen oefenen, wie zou een andere meening willen uiten? „Het optimisme en het vertrouwen in eigen kunnen, dat onmisbaar is om welslagen te verzekeren”, zietdaar wat geschreven moet staan in de banier van hen, die van „aanpakken” weten.

Mogen de woorden, waarmede de gouverneur-generaal zijn rede ditmaal besloot, tevens de leidraad vormen voor hen, die geroepen zijn het belang van Indië in de komende Volksraadsdagen terdege te behartigen.

De Oorzaak.

De „Java Bode” fulmineerde tegen de 358 leden van het I(ndo) E(uropeesch) V(erbond), die verzuimden hun contributie te betalen en concludeerde, dat de Indo-Europeaan niet als de Nederlandsche arbeider altruïstisch gevoelt, de gewenschte opoffering mist.

Is deze opvatting juist? vraagt de „Sum. Post.” Het blad meent van niet. Het zoekt de oorzaak elders, en wel in het onnatuurlijk karakter van het I.-E. Verbond dat geen eenheid van maatschappelijke belangen, maar een eenheid van — mogen wij 't zeggen? — van kleur is. Het herbergt — het blad wees er reeds dikwijls op — slechts het Indo-Europeesch element, niet omdat dit gezamenlijke belangen te behartigen heeft, maar enkel en alleen omdat het uit eenzelfde gemengd huwelijk ontsproten is.

Dat is de „band”. Een andere bestaat niet. En met dien band denkt men een heterogene groep van staatsburgers, die in maatschappelijk opzicht allerminst bijeenbehooren, aan elkaar te kunnen vasthouden. 't Zal niet gaan. 't Loopt mis.

Slechts wie gelijke belangen te behartigen hebben, kunnen een hechte organisatie vormen. Maar hoe wil een vereeniging, die maatschappelijk-geslaagden en maatschappelijk-mislukten, dan wel maatschappelijk-worstelenden onder haar leden telt, met vrucht werkzaam zijn? Welk gezamenlijk belang hebben de opper-officier en de nederige klerk? En tóch werden beide categorieën in het I.-E. Verbond vereenigd.

Dat het niets positiefs weet te bereiken, behoeft dan ook allerminst te verwonderen. Het tegendeel slechts zou een wonder moeten heeten. En dat als een rechtstreeks gevolg van deze impotentie een groot percentage de hand op den zak houdt, geen contributie wil offeren, is al evenzeer verklaarbaar. Wie smijdt met graagte zijn goed geld naar kwaad geld?

In dit verschijnsel een gebrek aan altruïsme, aan opofferingsgezindheid bij den Indo-Europeaan te zien, is dwaas. De Indo-Europeaan is niet minder altruïstisch dan de arbeider in Holland. Hij is, naar de Indische Partij en later Insulinde geleerd heeft, wel degelijk tot opoffering bereid. Als hem maar een zuiver ideaal voor ogen staat. Als hij maar weet, met welk doel de opoffering van hem wordt gevraagd.

Welnu, dat ideaal, dat doel is bij het I.-E. Verbond zoek. Het is er nooit geweest. En het zal er nooit komen. Daar zit 'm de oorzaak van die onbetaalde kwitanties. En niet in het meer-egoïstisch karakter van den Indo-Europeaan!

Gescheiden of Vereend?

Naar aanleiding van het verslag in de „Deli Crt.” betreffende een bijeenkomst, waar dr. A. A. L. Rutgers de vraag stelde, of de Gereformeerden op politiek gebied een taak hebben te vervullen, antwoordt de „Sum. Post” bevestigend.

Zij juist, naar het blad meent. Maar niet kan het blad inzien, dat deze overtuiging tot een afscheiding in een Christelijk-ethische partij, gelijk betoogd wordt, behoeft te leiden.

Wij hier, vervolgt schr. o.m., kennen gelukkig geen antithese, tenzij een geïmporteerde en dus eene

N.V. ZUID-HOLL. MANEGE

(voorh. Manège Washington)

Theresiastr. 145 ing. J. Camphuisstr., Den Haag, Tel. H. 5306

Moderne Rijlessen. - Paarden per uur en per maand.

Handel in Paarden. - Luxe Stands en Boxes.

Tonneaux beschikbaar.

Directeur J. VOGELZANG.

THE PH. VAN OMMEREN CORPORATION OF NEW-YORK

New York, San Francisco (Cal.),
42 Broadway. 64 Pinestreet.

belast zich met:

Expeditie :: Assurantie
Opslag van goederen, enz. enz.

Nadere inlichtingen worden gaarne
verstrekkt door

180

PHS. VAN OMMEREN, Rotterdam.

N.V. Brood- en Beschuitfabriek

„DE OUDE VETTE HEN”

DEN HAAG

bij het Stadhuis

Alle soorten Brood, Beschuit,
Banket, enz.

Lunchroom - Tea-Concert

219

Naamlooze Vennootschap

Luxe-Auto Verhuuronderneming

voorheen P. J. JANSEN.

Eenig adres: Koninginnegracht 1°.

(over Hoofd-Ingang Dierentuin)

te 's-Gravenhage.

179

Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852

Auto's voor Trouwgelegenheden
... .. en Maand-Auto's

Dag en Nacht geopend

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

1/8 DE ERVEN H. VAN DIJK

Hofleveranciers van wijlen Z.M. den Koning

Nieuwe Gracht 6 - Tel. 3416

UTRECHT

Leveranciers van Burger, Militaire-
en Marine Kleeding

209

Indische Uitrustingen

Reisiger door het geheele land te ontbieden.

KUNSTINSTITUUT

De Scheveningsche Muziekschool

Dir. JOSEPHINE WINTER

16

Keizerstraat 23 - Scheveningen

Adverteeren doet verkoopen

Hotel-Café-Restaurant „SUISSE”
Amsterdam
 72 Kamers. Badkamer op iedere Etage.
 Centrum der stad. Dir. H. P. ALBERTS.

Parkhotel
 van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes.
EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL
 Centrale Verwarming, Electrisch Licht, Baden, Rustige ligging.
 Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

Hotel VAN DEN ABEELLEN
SCHEVENINGEN
 Het geheele jaar geopend.
 Centrale Verwarming - Lift en Baden - Matige prijzen
 Aanbevelend, P. ENGELS.

„DE BIJENKORF”
 :: Lunch- en Tearoom ::
 Koude- en Warme Schotels
WAGENSTRAAT 45 DEN HAAG

Het meest aan te bevelen
INDISCH RESTAURANT
 LAAN VAN MEERDERVOORT 68, DEN HAAG
 Dagelijks geopend van 12 tot 9 uur.
 Uitsluitend Indische Tafel.
 Directeur: J. VAN GEEMERT.

Maison van Wijk
 Obrechtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon H 2665
 UITZENDING VAN DINERS vanaf f 1.00
 Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van Dejeuners, Diners en Soupers.
KOUDE EN WARME SCHOTELS. J. H. M. KOETS

Het sedert 1911 gevestigde
Indisch Restaurant „Waroong Djawa”
 Kortenaerkade 10, Den Haag, Tel. 4882
heeft geen filialen.
 TEVENS UITZENDING VAN DINERS.

Hotel Café-Restaurant
HET ROOMHUIS „BOSCHHEK”
 Haagsche Bosch Den Haag
 Eigenaar-Exploitant: H. L. P. ALSEM.
 Uitstekende Keuken
 Gelegenheid tot het geven van Diners en Partijen
 Kegelbanen Tennisbanen
 Oprijlaan met Garage

Pension „Nieuw Panorama”
 Parkweg 15 Scheveningsche Boschjes.
 Telef. Schev. 467
Eerste Rang Familie-Pension
 Winter en Zomer geopend. Prima Keuken.

van verdacht makelij. Wij hebben gelukkig geen schoolstrijd, die ginds in 't moederland tot zooveel tweedracht en een onnatuurlijke afscheiding op politiek gebied heeft geleid. De kleinheid, waarvan de politiek der moederlandsche vrijzinnigen tegenover de confessioneelen doortrokken was, kennen wij hier niet. Liberalen, vrijzinnig-democraten, ook sociaal-democraten, althans zij, die in Holland tot een dier partijen behoorden, leeren hier ruimer zien en denken, en denken er niet aan, zich bijvoorbeeld hier tegen de Christelijke scholen te verzetten. Dr. Rutgers zal 't ons moeten toegeven, dat speciaal Medan zich jegens de Christelijke school alhier op een ruim standpunt geplaatst heeft. Zoowel voor als na de opening.

Zoo is er meer. Vindt de zending alleen verdedigers onder de confessioneelen? Wij weten wel beter. Ons blad b.v. heeft zich immer een overtuigd voorstander van de zending getoond.

Ziehier enkele theoretische argumenten. Er zijn ook practische te noemen. Men zie naar den Volksraad, waarin de Indische politiek zich gaat kristalliseeren. Loopt daar de scheidingslijn, splitsend rechts en links, tusschen geloovigen en paganisten — om die heerlijke qualificatie nog eens te mogen gebruiken? Immers neen. De heer Bergmeijer bevindt zich zeer dikwijls in 't gezelschap van links, en links staat dikwijls aan zijn zijde, wanneer 't gaat om zaken, die in het moederland onmiddellijk der anti-these nieuw leven zouden geven.

Een ander voorbeeld. De heer Idenburg is een man van anti-revolutionnaire huize, maar zijn politiek tegenover Indië was van zó'n ruime strekking, dat hij bijna steeds den steun van links mocht ondervinden. Ook hier!

Hoe ging 't met mr. Pleyte, een vrijzinnig democraat. Hij, véél minder dan Idenburg, kon op de linkerzijde bouwen. Waarom? Omdat zijn politiek program ten aanzien van Indië veel meer in 't teeken van 't behoud stond. Terwijl zijn voorganger den Volksraad ruime bevoegdheid wilde geven, hield hij vast aan 't uitsluitend adviseerend karakter ervan.

Wat blijkt daaruit? Daar blijkt uit, dat op 't terrein van de Indische politiek de Hollandsche indeeling niet deugt. Voor ons kan de Hollandsche anti-these niet gelden. Hier loopt de scheidingslijn tusschen behoud en democratie. En wie zich hier van harte aan de linkerzijde schaaft, weet vele mannen, die in 't moederland tot rechts behooren, aan zijn zijde. Voor Idenburg is plaats in een ethische partij. Voor Colijn ook? Immers neen. En toch behooren zij in 't moederland tot een en dezelfde partij, ja zijn ze er beiden de voormannen van!

Het blad besluit: Laten we hier in Indië op politiek gebied toch niet gescheiden, maar vereend optrekken. Vereend in zooverre dat wat krachtens de algemeene overtuiging bijeenhoort, ook bijeenblijft. En wij voor ons weten bij ervaring, dat dan velen van rechts op de baan der Indische politiek van harte met de vooruitstrevenden van links zullen meelopen en optrekken!

UIT DE INDISCHE PERS.

„Een en ander over de Koeboes.” Hoewel de Sumatra geleidelijk in het wereldverkeer wordt opgenomen en deelneemt aan de evolutie, welke de geheele wereld doormaakt en terwijl de Palembanger de kunst verstaat om zich gemakkelijk bij den vreemden koopman aan te sluiten, zoo is er toch nog een volksgroep op het eiland Sumatra, die stelselmatig in haar uitsluitende houding blijft volharden en weigert onder den invloed te komen van de Westersche beweging.

Het is de bevolkingsgroep der Koeboes, die niet opmerkt dat de lucht, welke zij inademt, aan het veranderen is en die maar steeds de olifantstanden blijft inruilen tegen het voorwerp van ijzer en staal, dat aan den rand van den rivieroever door den handelaar wordt neergelegd.

Fabriek van 144 FORNUIZEN
 met toebehooren voor Hotels, Restaurants, Gestichten, enz.
SCHEVENINGEN
 Telef. interc. 465
Fa P. J. MEIJS & ZON Wassenaarsche-straat 1, 3, 5, Hofleveranciers

LENSVELT NICOLA
 Den Haag Holland
 Beschuit en Roggebrood voor export.

Men weet nog niet zoo heel veel af van de stammen der Mamak's, Loeboe's, Koeboe's, Sakai's en andere, hetgeen de Soenting Malajoe in haar nummer van 26 Maart 1920 aanleiding heeft gegeven van die bevolkingsgroep te zeggen en waaraan navolgende is ontleend:

Een hoofdeigenschap der Koeboes is dat zij besluiten weigeren aanraking te zoeken met andere menschenrassen en meer in het bijzonder met Palembangers die hen, tijdens de overheersching van het Javaasche Rijk „Madjapait”, de bosschen hebben ingegaagd.

Zij wonen daar verspreid en trekken rond, in verband met den vruchtenoogst.

Voor zoover bekend, zijn de Koeboes thans gesignd leerd in de stroomgebieden van de Djambi- en Moesirivieren, groote Indische stroomen, die door de breedmoedige communicatie met elkander geven en de oorzaak zijn dat de grenzen van de Koeboe-gebieden nu worden aangewezen door de Tambesi en de Bantanghari (Djambirivier) rivieren ten Noorden, de Rawas- en Moesirivieren ten Zuiden en door het zeestrand ten Oosten.

In het Westen, n.l. in de Padangsche Bovenlanden treft men een vroegere Koeboe-vestiging aan in het district der VII Kota's.

Naarmate de vreemde handelaar in de binnenlanden doordrong, trokken de Koeboes al meer in de bosschen terug, hun levensbestaan vindende in de landbouw en in het bijzonder in de rijstcultuur op droge velden, waar dit mogelijk is, of in de lagere riviergedeelten, waar vooral in het Oosten en Westen vele moerassen zijn en de stammen in de delta's verplicht zijn verblijf te houden.

Het is naar de namen der rivieren dat de Koeboestammen genoemd worden, n.l. Koeboe Kloempang, een zijtak van de Lemoeroesrivier in de Rawasstroom (bovenlanden van Palembang), de Koeboe Lalang, de Koeboe Toenggal, de Koeboe Bajat, de Koeboe Leka (Banjoeasin — Benedenlanden van Palembang).

Een Koeboestam, die zich afgescheiden heeft en in het Sekajoegebied leeft (midden Palembang), draagt den naam van Koeboe Alas.

De Koeboes, die in de bosschen van Kepahiang leven (Bovenlanden van Palembang) zijn zoo afgezonderd, dat men zegt dat zij nog nooit vreemdelingen zelfs geen Maleier, hebben ontmoet.

Het aantal Koeboes wordt geschat op een 5000-tal waarvan ongeveer 900 in de Rawas.

De taal, welke de Koeboes spreken, is gewoonlijk die van de nabijgelegen plaatsen.

Zoo spreken de Koeboes, die ten Noorden van de hoofdplaats Palembang wonen, het Palembang-Maleisch.

Die zich aan de Bahar ophouden, hebben evenwel een eigen taal.

Van eigenlijke woningen der Koeboes kan men nog niet spreken.

Zij wonen in de primitiefste pondoks op een vloer die 3 à 4 decimeter van den bodem verwijderd is terwijl het dak vervaardigd is van gevouwen bladeren. De geheele huisinventaris bestaat slechts uit een paar messen en wat gevlochten manden.

Het terrein, dat de pondok omgeeft, is beplant met pisangboomen, eenige wilde tjampedaks en enkele andere soorten vruchtboomen.

De bewoners geven een sterke lucht van zich af en zijn onzindelijk tengevolge van de schurft, welke zij dikwijls van de dieren, als bijv. van de honden, overnemen. Zij zijn krachtige woudloopers.

Aan het hoofd van de familiegemeenschap staat een Dipati met zijne poenggawas, hetgeen op Maleische invloeden wijst.

Nauwkeurige mededeelingen met betrekking tot hun godsdienstige begrippen heeft men nog niet.

Er is natuurlijk eene vereering van geesten, welke afneemt naarmate de invloed van den Islam toeneemt.

De Bahar Koeboes zijn reeds tot den Islam bekeerd en de jongelieden zijn allen besneden.

Bij het sluiten van een huwelijk verwisselen de jong-verloofden bij de Doerian Dahoen en Loeboe

Grand Hotel Restaurant „ALLARD”
 Kruiskade 32 - ROTTERDAM - Telef. 12692
 Alle kamers zijn voorzien van Koud- en Warmwateraanleg.
Huis van den 1sten Rang

Tel. 4060
Haag - **MAISON VAN RIJN** Meermalen BEKROOND
CUISINIERS
Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
Dejeuners, Diners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
Varié, Mayonaises, Salades, Koude en
Warme Schotels, enz. enz.
Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Tarief Diners Hoogst zindelijk bereid, van de beste ingrediënten, aan huis bezorgd :-

Diners à f 1.- Vleesch Groenten Aardappelen	Diners à f 1.12 Vleesch Groenten Aardappelen Toespijs	Diners à f 1.70 Vleesch Groenten Aardappelen 2de Vleesch, Visch of gevogelte Compôte Toespijs
---	--	---

Met bijlevering van SOEP worden de prijzen met f 0.25 verhoogd.

COUPONBOEKJES
verkrijgbaar voor 24 Diners tegen Gereduceerde Prijzen.
24 diners à f 1.- f 23.- 24 diners à f 1.70 f 39.-
24 porties soep . . . f 5.-
Speciaal Gesoigneerde DINERS met uitgebreid MENU
f 2.50 p. couvert.
Menu op aanvrage verkrijgbaar. 220
Verzoeken bussen te weigeren met verbroken controle-sluiting.

Centrale Koeboes van ringen; de Bahar Koeboes volgen zooveel mogelijk de Palembangse gebruiken. De man betaalt de bruidschat en neemt zijne vrouw mede. Zij mag niet in het huis harer ouders verblijven. In den regel onderhoudt de Koeboe slechts één vrouw; die van de Rawas hebben er echter wel eens vier. De lijken worden somtijds in de woningen achtergelaten en trekt de familie naar elders, als de woonplaats niet goed blijkt te zijn; anderen begraven de overleden personen. Vrouw en kinderen zijn bij de Koeboes de erfgenamen van overleden ouders. Voor het geval er geen kinderen zijn, neemt de eerste vinder weg wat van zijn gading is. De Koeboes, die op niet al te verren afstand van de zekere centra leven, leggen droge velden aan, waarop rijst, djagong, pisangs, enz. planten. Deze velden zijn echter geen vaste woonplaatsen. Men trekt telkens heen en weer. Behalve met deze vruchten, voedt de Koeboe zich met slangen, ratten, enz. In het vangen van vogels zijn zij zeer behendig, terwijl zij, die aan de oevers der rivieren wonen, zich met het vangen van visch bezighouden. Voor gevaren, die aan het vatten of bestrijden van dieren verbonden zijn, is de Koeboe onverschillig. De boschproducten, welke de Koeboe verzamelt en die hij voor zijn ruilhandel noodig heeft, zijn: damar (hars), getah (rubber), honing en soms olifantsanden. De eigenaar legt die artikelen aan den boschrand of op den rivieroever neder en verschuilt zich daarna. De Maleische handelaar neemt de voorwerpen weg en legt er zout, messen, manufactures, enz. voor in de plaats. De winstmakerij en de misleidingen, die daarbij plaats hebben zijn enorm en leiden herhaaldelijk tot twisten, waarin zich ook de hoofden mengen. De Koeboe is een krachtig natuurmensch van groot postuur, wiens huid vele littekenen vertoont tengevolge van de doornen der gewassen in de bosschen, die ernstig kunnen wonden. De Koeboevrouw van den Baharstam heeft dikwijls een blanke gelaatskleur. Aan de opvoeding der kinderen wordt niets gedaan. Het achterlaten van kinderen met eenige voeding is geen zeldzaam verschijnsel. Geen wonder dat de Palembangster met geringschatting op den Koeboe neerziet.

Deze verklaring gaf den hoogleeraar aanleiding tot de ontboezeming, dat het hem zeer spiet president Wilson zoo slecht op de hoogte was van de fouten, die Japan ten aanzien van China begaat. (Perniagaan van 13 April 1920). Een afstammeling van den Chineeschen Profet Khong-Hoe-Tjoe, Burggraaf Kung Lin Yi, die in den afgelopen winter overleed, was een afstammeling van den Chineeschen Profet Khong Hoe Tjoe. Hij stierf zonder mannelijke nakomelingen na te laten, met het gevolg, dat de Chineesche Regeering thans zal hebben te beslissen aan wien van de familie Kung zij den titel van Burggraaf kan toekennen. De Peking Daily News komt thans met het bericht, dat na het overlijden van Burggraaf Kung Lin Yi een zijner bijvrouwen het leven heeft geschonken aan een zoon en dat de familie aan de Chineesche Regeering daarvan kennis heeft gegeven, zoodat zij thans in staat is deze aangelegenheid te regelen. (Perniagaan van 12 April 1920.) Uitbreiding van den Chineeschen invloed in Tibet. Tengevolge van de ijverige bemoeiingen en het beleid van den Chineeschen Generaal Chang Kuang Chien, Tuchun van de provincie Kansu, zijn de betrekkingen tusschen China en den Dalai Lama van Lhasa (Tibet) thans zóódanig verbeterd, dat deze zijne trouw aan China heeft toegezegd. De Generaal heeft de Chineesche Regeering op de hoogte gebracht en haar verzocht een Regeeringsafgevaardigde naar Tibet te zenden, wiens taak het moet zijn de vele tusschen China en Tibet bestaande misverstanden uit den weg te ruimen en de Chineesch begrippen ingang te doen vinden. De Regeering is daarop ingegaan en hoopt dat de trouw van Tibet proefhoudend zal blijken te zijn. (Perniagaan, 12 April 1920.) Japansche prostituties. Volgens bericht, voorkomende in The Japan Weekly Chronicle, denkt de Japansche Regeering er over om de Japansche prostituties en in de eerste plaats de Japansche dansvrouwen uit Singapore en van de eilanden in de Stille Zuidzee, terug te roepen. Hun aantal wordt voorloopig geschat op 2000. Deze maatregel zou het gevolg zijn van de handelsrapporten, waaruit zou blijken, dat de Japansche handel in het buitenland bezwaren ondervindt, doordien het publiek zich afkeerig toont aanrakingen te zoeken met personen uit een land, waar de prostitutie zulk een op den voorgrond komende positie inneemt, waarvoor tal van Japanners zich schamen. (Perniagaan, 14 April 1920.) Japansche oorlogsschepen in de haven van Tandjong Priok. Het Japansch eskader, bestaande uit de oorlogsschepen „Nishin” en „Toxxo”, ankerde in den middag van den 19den April 1920 in de haven van Tandjong Priok. Het doel der reis was het versterken van de vriendschapsbanden tusschen Japan en Nederland. Den 19en April zouden de schepen naar Semarang vertrekken om op den 24en van die maand Makassar te bezoeken. Verder werden op 22 April 1920 de Japansche oorlogsschepen „Azuma” en „Tokiwa” van Colombo te Tandjong Priok verwacht met het doel dáár tot den 26en April te verblijven. Beide schepen zijn kruisers van oud model. Van deze schepen is de „Tokiwa” het oudste (22 jaren) en de „Tono” het jongste (12 jaren). De stalen kruiser „Nishin” is van het jaar 1902 en groot 7800 ton en vóór den oorlog van Italië gekocht. Commandant van het eerste eskader is de Schout bij Nacht Yoskida op de „Nishin” en Vice-Admiraal Horinchi, commandant van het 2e eskader, op de „Tokiwa”. Met het oog op het heerschen der pest had de bemanning geen vergunning aan land te gaan.

Restaurant VAN DER PIJL
147 PLAATS 18 :: LA HAYE
MAISON DE PREMIER ORDRE
Livraison en ville et en province
Grand Hotel Restaurant
111 „Central”
In alle Kamers warm en koud water
De meest bekende Inrichting der Residentie.

HOTEL PAULEZ
geeft weder dagelijks van 3.30 tot 5.30 uur, zijn bekende intieme
Afternoon-Tea-Concerten
door het ensemble 106
WILLY HONSBEEK & &

Restaurant SAUR, den Haag
Lange Houtstraat, hoek Voorhout. 128
Dejeuners, Diners, Soupers
Specialiteit voor Visch en Zeeuwsche Oesters

Tel. Interc. H 447. 137
Hotel de Bellevue
Bezuidenhout 15
's-GRAVENHAGE

Pension FRISIA 102
Jan van Goyenstraat 47 - NIJMEGEN
Pension vanaf f 4.- per dag.

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. Krul
Salon de Rafraichissements 185
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

GRAND HOTEL COOMANS
ROTTERDAM - HOOFDSTEEG
Hotel bevat 250 Kamers met stroomend koud en warm water; 30 Kamers met Badkamers verbonden.
Logies met Ontbijt vanaf f 3.25 per persoon.
De aandacht wordt gevestigd op de moderne
Tearoom, uitkomend aan den Houttuin en op het
daarachter gelegen luxe ingericht Restaurant BRISTOL.
De Directeur H. HOLTHAUSEN.
62

UIT DE CHINEESCHE PERS.
Een Amerikaansch oordeel over de politiek der Japansche Regeering in China. Professor Dewey, hoogleeraar aan de Columbia Universiteit in Amerika, die thans in China verblijft houdt, schrijft uit Peking, naar aanleiding van het optreden der Japanners in Shantung, dat hun actie geleidelijk het karakter aanneemt van eene groote roofpartij, die nog ruwer is dan de Duitschers deden bij de annexatie van Kiautsjau. Deze roofpolitiek van de Japansche Regeering kan zij ten uitvoer brengen, omdat zij beschikt over den steun van het leger en over de noodige spoorwegverbinding, terwijl de Japansche autoriteiten stelselmatig iederen invloed weren van personen, die neiging mochten gevoelen zich in die aangelegenheid te mengen. Japan zegt wel dat het er niet aan denkt om het grondgebied te vergrooten ten koste van China, doch wanneer men de daden objectief beschouwt, zoo kan men niet anders zeggen, dan dat het Japansche optreden eene vuile zaak is, dat niet met de actie van andere landen kan worden vergeleken en zich doet kennen als een staatkunde van hooghartigheid en zelfzucht. Het is nog niet zoo lang geleden, dat de Japansche Premier, de heer Hara, met betrekking tot de Shantung-zaak het een en ander mededeelde in het openbaar en toen verklaarde, dat de economische inzichten van President Wilson helder waren en het juiste midden hielden.

LITERATUUR-OVERZICHT.
Koloniaal Tijdschrift.
Inhoud der Juli-afl.: Herinnering aan Karang-Asem (landschap op Bali), door C. de Wit. — Indrukken
F. C. DE BRUYN
Magazijn van Comestibles en Fijne Vleeschwaren
LEVERT UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT
ARTIKELN TEGEN BILLIJKE PRIJZEN.
Bestellingen worden dagelijks opgenomen en franco thuisbezorgd. 223
Vraagt Prijscurant. Neemt Proef.
TELEF. 3361 - DANCKERTSTRAAT 43.

J. P. FLECK - Utrecht
Lijnmarkt 19 - Intercomm. Telefoon 1078
COMPLETE WONINGINRICHTINGEN
Behangerij Stoffeerdery
... Matrassen en Beddenfabriek 306
ALLE SOORTEN DEKENS MOTZUIVERING

Rotterdamsche Bankvereniging

Kapitaal en Reserven f 105.000.000.-
(t. w. : kap. f 75.000.000.— en reserve f 30.000.000.—)

ROTTERDAM AMSTERDAM 's-GRAVENHAGE

Boompjes Coolsingel Delfshaven Feijenoord Schiedam Vlaardingen	Rokin Zaandam	Mauritskade Bezuidenhout Kneuterdijk Naaldwijk Rijswijk Scheveningen
--	-------------------------	--

Handelscredieten.
Voorschotten in rekening-Courant.
Deposito's.
Cheque-Rekeningen met rente-vergoeding.
Gelegenheid tot open en gesloten bewaargaving.

SAFE-DEPOSIT.

Nationale Bankvereniging

Kapitaal en Reserven f 7.200.000.-

Hoofddirectie en Centrale Administratie te Utrecht.

Alkmaar Alphen a/d Rijn Amersfoort Apeldoorn Arnhem Assen Barneveld Bodegraven Borelio Boskoop Coeverden Culenburg Deift Den Burg (Texel) Deventer Destinchem Dekum Dordrecht Drachten Ede Franeker	Geldermalsen Gouda Gorinchem Groenle Groningen Haarlem Harlingen Heeraven Helder (den) Hengelo (O.) Hoogeveen Hoogezand Hulst Katwijk Leenwarden Leiden Lochem Meppel Middelburg Nijmegen Oostburg	Purmerend Schagen Schoonhoven Slifrecht Sneek Stadskanaal Terneuzen Tholen Tiel Uithoorn Utrecht Veendam Veenendaal Vlissingen Wildervank Woerden IJmuiden Zierikzee Zutphen Zwijndrecht
---	--	---

**DISCONTEEREN EN INCASSEEREN
WISSELS OP BINNEN- EN BUITENLAND**

TAAMS & KEYSER

Bankastraat 10 's-Gravenhage
IN EFFECTEN.

Speciale afdeling Incourante Fondsen.
Cultures - Industrie - Handel.

Ons blad wordt op aanvraag geregeld toegezonden.
COUPONS. REK.-COURANT.

HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING

HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
EDAM, HILLEGOM, HOOFD-
DORP, LISSE, PURMEREND
IJMUIDEN, ZANDVOORT.....

KAPITAAL EN RESERVE ca f 5.000.000.—

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:-: Safe-Inrichting. :-:

CENTRALE BANKVEREENIGING

Molenstraat 39 - 's-GRAVENHAGE - Telef. H. 1481

RENTEVERGOEDING VOOR DEPOSITO'S.

Met 1 dag opzegging	2 %
Met 3 maanden opzegging	3 %
Met 1 jaar opzegging	4 %

Zenden op aanvraag een uitvoerig Wekel. Beursoverzicht.
ADVIES BIJ BELEGGING.

ONDERLINGE LEVENSVZERKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Passer Pisani

Verlaagde Indische Tarieven met Aandeel in de Winst.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de **O. L. v. E.**

van Suriname (Naar de plantage „Rust en Werk”), door Gonggrijp Sr. — De Volksraad in de Nederlandse Juristen-Vereeniging, door Gonggrijp Jr. (Bespreking der praeadvies van de H.H. van Vollenhoven en Carpentier Alting over samenstelling en werking van den Indischen Volksraad). — Posthouders, opzieners en gezaghebbers onder de Oost-Indische Compagnie, door S. Kalff. — De verslagen der commissies voor de hervorming van de opleiding van Indische Bestuursambtenaren en van Indische Rechterlijke ambtenaren, door G. — Kroniek, door Tertius (Regeeringsbeleid). — De conferenties met de bestuurschouffoerden der Buitengewesten. — Dr. E. B. Kielstra enz.) — Koloniale literatuur. — Mededeelingen.

De West-Indische Gids.

No. 3 van den 2en jaargang bevat een tweetal bijdragen, nl. van Tj. Pyttersen, getiteld „Nieuwe wegen”, voornamelijk handelend over het gebrek aan werkrachten bij de cultures in Suriname en hoe daarin door mechanische middelen kan worden voorzien. In de tweede schrijft G. J. van Grol over „Economische arbeid op Sint Eustatius van gouvernementswege in de jaren 1903—1908” (Slot volgt). — In de rubriek Boekbespreking een uitvoerig overzicht van een interessant geschrift: Iets over de Boschnegers in de Boven-Marwijne, door W. Fr. van Lier.

Tijdschrift voor Economische Geographie.

In de afl. van 15 Juli bespreekt het lid der studiecommissie van het Suriname Studie Syndicaat de opmerkingen van prof. mr. J. C. Kielstra naar aanleiding van het Rapport van genoemde commissie. Prof. K. handhaaft in een naschrift zijn meening dat het Rapport in sommige opzichten te optimistisch is gesteld. — Prof. dr. H. Blink geeft een overzicht der officieele en niet-officieele jaarboeken van verschillende landen als hulpmiddelen bij de economisch-geographische studie en voor de practijk. Bij de opsomming der jaarboeken die op Oost-Indië betrekking hebben, missen we o.a. het zoo belangrijke jaarverslag van den topographischen dienst in Ned.-Indië, de jaarlijksche statistiek van den handel, de in- en uitvoerreeken en de scheepvaart in Ned.-Indië, het jaarboek van het departement van den Landbouw in Ned.-Indië en de jaaroverzichten van den handel in koloniale producten, uitgegeven door J. H. de Bussy te Amsterdam.

In- en Uitvoer.

Het Nr. van 21 dezer bevat een artikel: Rijstcultuur als grootbedrijf in Ned.-Indië, waarin de aandacht gevestigd wordt op de proeven welke — als gevolg eener reis van den landbouwleeraar M. B. Smits in Noord-Amerika — in het Palembangse zullen worden genomen met mechanische grondbewerking voor de cultuur van rijst. — Verder vindt men in hetzelfde Nr. eene beschouwing over petroleum en petroleum-derivaten, door Dr. F. H. van Leent.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.

Inhoud van afl. 16: Toradja's (vervolg), door N. — De vaart van Nederland op Oost-Indië (Stoomvaart Mij. „Nederland”. — „Rotterdamsche Lloyd”), door H. Ch. G. J. van der Mandere (vervolg). — Koloniale school voor meisjes en vrouwen, door W. A. L. Ros-Vrijman. (Op initiatief van mev. van Deventer gestichte vereeniging, welke zich ten doel stelt, door middel van verschillende cursussen de jonge meisjes en vrouwen voor te bereiden op haar leven in de tropen, waarbij in de eerste plaats gedacht is aan de jonge echtgenooten van ambtenaren B.B., officieren en employé's der handelmaatschappijen en plantages). — Koloniale geografische vacantiëcursus. — Wat de Javaansh-Mohammedaansche bevolking voor godsdienstige of liefdadige doeleinden zoal opbrengt (vervolg). — Verder mooie, op Ceylon betrekking hebbende platen.

De Indische Mercur.

No. 30 maakt melding van een door het Koloniaal Instituut uitgeschreven prijsvraag. Onderwerp: De ontwikkeling der fabrieksnijverheid in Ned.-Indië in de laatste jaren en haar huidige stand. De Raad van Beheer looft een gouden erepenning, benevens een bedrag van f 500.— uit voor het beste, de bekroning waardig gekeurde antwoord. De voorwaarden vindt men in genoemd Mercur-Nr. opgenomen, terwijl de directeur der Afd. Handelsmuseum van het Kol. Inst. te Amsterdam, Dr. L. B. de Bussy, desgewenscht nadere inlichtingen verstrekt. — Overigens bevat No. 30: Oogstcijfers uit Cuba, door Dr. H. C. Prinsen Geerligts. — Selectie- en zaadtuinen voor rijst en andere eenjarige inlandsche landbouwgewassen, door J. J. Paerels. — Java, en Sumatra-thee gedurende 1919. — De suiker-

productie der verschillende residenties oogstjaar 1919. — De overzeesche handel na den oorlog. — Kultuurrichten. — Kleine mededeelingen. — Financieele berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken, benevens een opgaaft van recente literatuur over zgn. groote cultures.

The Holland's Import and Export Trader.

In No. 7 van Vol. II (19 Juli) een stukje, getiteld „Mora wood in Surinam”, waarin o.m. melding wordt gemaakt van een Nederlandsch syndicaat, welke houtsoort in het groot zal gaan exploiteeren. De Indische Encyclopaedie (het prachtige werk dat te leest stelt als men het noodig heeft), van Mora wijzend naar Dimorphandra Excelsa, vermeldt: zeer groote, mooie boom, waarvan het hout voornamelijk voor dwarsliggers gebruikt wordt. Komt meest voor in het westelijke deel van Suriname. Britsch Guiana wordt het veel gebruikt; zeer aangepast voor scheepsbouw. — In hetzelfde Nr. gegeven over „The production of Robusta coffee in the East Indies”.

Weekblad van Indië.

Het Nr. van 13 Juni bevat het slot van G. J. D.'s schouwingen over het Algemeen Ingenieurs Congres van 8—15 Mei gehouden te Batavia. — Verder o.a. geïllustreerd stukje van H. Marchand: De aviatick Oost-Indië.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Oorspronkelijke bijdragen in No. 51: Algemeene tententeelt, door A. de Koning (vervolg). — Eenige merkingen uit de practijk, door v. U. — Uit veld dessa, door Dessaman (IV Veldstallen zijn o.m. het belang der riet- en andere groot-cultures). — fiedrooghuis systeem-Recourt, door C. F. B. — De brieven cultuur- en landbouwberichten uit andere landen bevatten o.a.: Onze Indische cultures in 1919 hare vooruitzichten voor 1920 (V. suiker). — Plantage oliën in China. — De rubbermarkt in Engeland durende 1919. — Papier uit hout en looischors. zakkenfabrikatie in Ned.-Indië mogelijk?

Tectona. Boschbouwkundig Tijdschrift.

De hr. E. H. B. Brascamp geeft in de Mei-afl. levensbeschrijving van Dr. S. H. Koorders (overleden Nov. 1919 in de ziekeninrichting Tjikini te Weltevreden). In uitvoerige bijzonderheden schetst schrijver leven en de werken van Dr. K., wiens groote verstand en de werken in het onderzoeken en beschrijven flora van Ned.-Indië. De studie van den hr. B. bijna de geheele afl., waaruit we overigens nog nagaan: De beteekenis van het djatibrandhout voor het bedrijf der Staatsspoor- en Tramwegen op Java. — een mislukte houtventudie (te Tjepoe).

De Reflector.

In No. 24 het eerste gedeelte van een artikel: sationeele drukpersvervolgingen in Indië, door K. Verder het portret (met bijschrift) van den „berucht opperstaakskoning Raden Mas Soerjopranoto”. — slotte o.m. kiekjes (eveneens met bijschrift) van Inlandsch modern tooneelspel.

Hindia Poetra.

De heeren Marsadi en Soetomo geven in het Juni-afl. van Hindia Poetra hunne indrukken van de Indische congresdagen op het Kasteel Hardenbroek. — Over „de nieuwe koloniale politiek” (invoering der regenschapsraden) schrijft de hr. Wink. — Verder overzichten van voordrachten door Mr. Fromberg over de eenen en het nationaliteitsbeginsel en A. G. de Br. over Chinese emigratie naar Deli.

Tijdschrift voor Indische Geneeskundigen.

In No. 3 van jaarg. 1920 wordt het denkbeeld geperd en warm aanbevolen om tot de invoering overgaan van hospitaalschepen in den Indischen Archipel in dit opzicht zijn de Amerikanen in de Philippijnen ons ver vooruit. Een deel van de taak dier schepen ook kunnen zijn het bezoeken van geïsoleerd liggende eilanden. — De overige inhoud van genoemd Nr. is speciaal om er in dit blad melding van te kunnen maken.

Locale Belangen.

Afl. 19 en 20 van den 7en jaarg. bevatten beschouwingen over de instelling van wethouders in het bestuur der Indische gemeenten, door den burgemeester van Semarang, den hr. D. de Jong, aangeboden aan den door hem voorgezeten Raad. — In de rubriek centraliana worden verder twee eveneens belangrijke onderwerpen uitvoerig behandeld, nl.: de instelling van een gemeentelijk abattoir te Semarang en de opheffing van zelfstandige dessa's in diezelfde gemeenten.

DE NEDERLANDSCHE SPAARKAS

AMSTERDAM, Rokin 95.

Bijkant.: BANDOENG en 's-GRAVENHAGE.

Kapitaalvorming in 12 jaren door 20 stortingen gedurende 10 jaren.

VRAAGT GRATIS BROCHURE.

VAN DER HAM & SMITTENAAR

Fred. Hendrikplein 37 - 's-GRAVENHAGE - Tel. Schev. 24

Effecten, Coupons, Deposito's,
Beleeningen, Prolongatiën, Handelscredieten,
Incasso's en Rekening-Courant.

HET ASSURANTIEHUIS — KEIZERSGRACHT 213 — AMSTERDAM

TELEF. N. 9569, 1498 en Centr. 52 en 2145

167

Combinatie van Nederlandsche Verzekering Maatschappijen. - Kapitaal f 10.000.000.-

VERZEKERING tegen TRANSPORT-, BRAND- en INBRAAKSCHADEN

Directie: F. A. SOREL.

Algemeen Register op de Mindere-Welvaart uitgaven.

Ofschoon er reeds een afzonderlijk register ¹⁾ be-
vond op de talrijke en volumineuse uitgaven der zgn.
Mindere Welvaartscommissie" (getiteld: Alfabetisch
register op de welvaartsedita 1904-1914. Batavia,
Maygrok en Co. 1919) is thans een dergelijk werk ver-
schenen, bewerkt door den hr. H. E. Steinmetz,
leider van het onderzoek. De titel er van luidt: Min-
dere Inl. welvaart op Java en Madoera. Alfabetisch
compendium van de alg. edita der centrale commissie
welvaarts-commissie) voor toorzaken- en verbete-
ringsonderzoek (welvaarts-onderzoek). Gedrukt en uit-
gegeven voor rekening van 't Gouvernement van Ned-
erl. Indië. Dit lijvige boekwerk van ruim 650 blz. druks is
verkrijgbaar à f 1.— bij „Volkslectuur" te Weltevreden.

Rechtspraak en rechtsliteratuur.

Bij Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage is verschenen
het door Mr. A. S. Hirsch bewerkte tweede vervolg
1910-1919) der „Verzameling van Nederlandsch-Indië-
sche rechtspraak en rechtsliteratuur", bewerkt door
Mr. J. Duparc. De prijs van dit 428 blz. tellende ge-
drukt is maar eventjes f 18.—.

De Java-Post.

De hr. W. Hellings schrijft in het Nr. van 11 Juni
een vrij uitvoerig opstel over artikel 123 van het Re-
gerings Reglement. Het artikel is aldus geformuleerd:
„De Christen-leeraars, priesters of zendingen moeten
voorzien zijn van eene door of namens den Gouverneur-
Generaal te verleenen bijzondere toelating om hun
dienstwerk in eenig bepaald gedeelte van Ned.-Indië
te mogen verrichten. Wanneer die toelating schadelijk
wordt bevonden, of de voorwaarden daarvan niet wor-
den nageleefd, kan zij door den Gouverneur-Generaal
worden ingetrokken. Schr. is van meening, dat dit arti-
kel der zending vele en noodelooze belemmeringen in
den weg legt en in dezen vorm niet meer tot onzen tijd
behoort; hij besluit: „Als we aanschouwen, hoe over
Java, Sumatra, Celebes, over geheel Ned.-Indië, vrij
handzweren allerhande individuen van Europeesche
en Oosterschen bloede en propaganda maken voor ver-
schrikkelijke en afschuwelijke leeringen, dan is de hand-
having van Art. 123 daarbij wonderlijk in tegenspraak
en ergerlijk in de hoogste mate."

In hetzelfde Nr. wordt melding gemaakt van de op-
richting van een dagblad door de vereeniging „Boedi
Netomo", onder leiding van Raden Soetjo. Het blad
verschijnt in het Nederlandsch, Javaansch en Maleisch.
De Java-Post neemt een en ander uit de Inleiding van
het eerste nummer over.

Statistiek der Rechtsbedeeling.

Bij F. B. Smits te Weltevreden is verschenen de
„Statistiek der rechtsbedeeling in Ned.-Indië over het
jaar 1907". Aan de Inleiding ²⁾ is het navolgende ont-
reënd. Nadat in 1914 de statistiek der rechtsbedeeling
in Ned.-Indië over 1909 was verschenen, welke, zooals
uit het voorbericht daarvan blijkt, op last der Regeer-
ing met voorloopige terzijde stelling van de statistie-
ken over 1907 en 1908, in behandeling was genomen,
zagen in hetzelfde jaar ook de statistieken over de
jaren 1910 en 1911 het licht. Aangezien intusschen de
gegevens over 1907 minder actueel waren geworden,
wordt er de voorkeur aan gegeven deze voorloopig te
laten rusten en eerst over te gaan tot de publicatie
der statistiek over 1908. Laatstbedoelde statistiek werd
in 1915 uitgegeven.

Ned.-Indisch Rubbertijdschrift.

Uit den inhoud der 15 Juni-afl.: Levende arbeids-
verrichten en de machine in dienst van het landbouw-
bedrijf in Indië, door prof. dr. A. van Bijlert. — Kolo-
nialisatie (overzicht eener lezing van den hr. H. Craan-
dijk). — Bruine binnenbast-schaaf. — De rubberindus-
trie, hare ontwikkeling en hare grondstoffen, door A.
van Rossum. — Onderzoekingen over verschillende
regulatiemiddelen. — De vooruitzichten van den rub-
berhandel. — Rubber op het Maleische Schiereiland.

Handelsberichten.

In het Nr. van 15 dezer gegevens over boschvoorko-
men in Oost-Celebes. Naast de djatiboschen, vindt
men er in de wildhoutboschen vele nuttige timmer-
houtsoorten, die door den dienst van het boschwezen
reeds een vaste plaats op de Indische houtmarkt heb-
ben veroverd en voor de landschappen Beoton en Ken-

¹⁾ Afgezien van het door den hr. C. J. Hasselman samengestelde
Algemeen overzicht van de uitkomsten van het welvaart-onderzoek,
gehouden op Java en Madoera in 1904-1905'. ('s Gravenhage, M.
Nijhoff, 1914).
²⁾ Zooals die is gewijzigd door een los ingevoegd verbeterblad.

dari een schat vertegenwoordigen, welke dienen kan
om land en volk krachtig vooruit te brengen op den
weg der beschaving. — Verder een overzicht van de
door den wd. Gouverneur van Suriname uitgesproken
rede bij de opening der Koloniale Staten.

Onder het opschrift „Nederlandsch Indië gedurende
1919" bevat het Nr. van 22 dezer een overzicht van de
door den Gouverneur-Generaal uitgesproken rede bij
de opening van den Volksraad op 18 Mei j.l.

Bijdragen over Nieuw-Guinea.

Mitteilungen aus den Deutschen
Schutzgebieten. Band 32. Kreuz und Querzüge
in Kaiser-Wilhelmsland (Deutsch Neuguinea), während
des Weltkrieges. Febr. 1914 bis Nov. 1918, von Haupt-
mann H. Detzner (mit Karte).

The Journal of the Royal Anthro-
pological Institute. Vol. XLIX. Juli-Dec. 1919. Stone-
work and goldfields in British New Guinea, by E. W.
P. Chinnery (with plate). — The languages of Nor-
thern Papua, by S. H. Ray. — Some personal experi-
ences in British New Guinea, by W. M. Strong.

Man. A monthly Record of Anthro-
pological Science. Juli 1920. Kula; the circulating
exchange of valuables in the Archipelagoes of Eastern
New Guinea, by B. Malinowski (with ill. and map).

Suriname.

Wij ontleenen via de „N. R. Ct." het volgende
verslag aan „De West":

„Bij de viering van het 75 jarig feest der Boeren-
kolonisten heeft de heer H. J. Loon, voorzitter een
toespraak gehouden, waarin hij een historische
schets gaf, waarna de heer J. J. Leys in een uitge-
werkte rede den toestand besprak, vroeger en thans.
Hij kwam tot de slotsom, dat de kolonisten alle re-
den hadden om feest te vieren. Voor de toekomst
der kolonisatie achtte hij het een bemoedigend feit,
dat onlangs twee jonge afstammelingen der boeren
naar Nederland zijn vertrokken, waar zij zich ver-
trouwd zullen kunnen maken met het gebruik van
moderne landbouwgereedschappen en wellicht ban-
den zullen aanknoopen die leiden zullen tot het uit-
komen van nieuwe kolonisten. In weerwil van alle
critiek, blijft spreker vertrouwen stellen in de toe-
komst dezer kolonisatie. Van groot belang achtte hij
een verdere ontwikkeling van het vereenigingsleven
onder de boeren en de algemeene opleving die te
verwachten is van de uitvoering der plannen van
het Suriname Studie Syndicaat, een opleving die
ook ten goede zal komen aan de boeren. De toekomst
achtte spreker — meer nog dan voor den grooten
landbouw — weggelegd voor den kleinen en midden-
standslandbouw. De vraag die bij de komende ont-
wikkeling de boeren zich ernstig behooren te stel-
len, is deze: zullen wij voorgaan, of zullen wij
volgen?"

De gouverneur, daarna het woord voerend, onder-
schreef de opwekking ten aanzien van het vereeni-
gingsleven onder de boeren en verklaarde, dat het
gouvernement, als blijk van sympathie een bedrag
van f 600 beschikbaar stelde voor verbetering van de
loozing der terreinen gelegen ten Noorden en ten
Zuiden van den Kassabaholo, westelijk van de gron-
den Hermitage en Uitvlugt.

Spreker betreunde, dat de heer R. A. Tammenga,
de eenig overlevende van de boeren die 75 jaar ge-
leden uitkwamen, door ongesteldheid niet aanwezig
kon zijn. De heer Tammenga is nu 82 jaar.

Na het officieel gedeelte, werd tot vier uur 's mid-
dags opgewekt feest gevierd op de boerderij.

Bij de receptie des avonds, gehouden door het
A.N.V., werd o.m. medegedeeld, dat op initiatief van
den heer Leys het Verbond besloten had om een zil-
veren gedenkpenning aan te bieden aan alle boeren-
gezinnen.

Aan de ééne zijde vertoont zij een zittende vrouwen-
figuur, de welvaart voorstellende met een bundel
graan en een hoorn des overvloeds vol fruit. Naast
haar een ploeg en andere landbouwgereedschappen.
Op den achtergrond ziet men een zaaïenden boer op
zijn akker, in het verschieft een weiland met vee en
een Hollandsch dorpje met kerktoeren en windmolen.

UTRECHTSCH BANKVEREENIGING

OPGERICHT 1873.

Kromme Nieuwe Gracht 20 UTRECHT

Behandelt alle Bankzaken.

Verhuurt loketten in hare Brand- en
Inbraakvrije bewaarkluis.

De Directie: ANTON M. DE LEEUW
W. RIJKSEN Gzr. 211

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80.000.000.-
Statutaire Reserve - 17.353.284.-
Buitengewone Reserve - 22.660.000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Trans-
porten. — Incasseeringen en Financieringen. — Schrifte-
lijke of Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. —
Deposito's. — Rekeningen-Courant. — Administratie van
Effecten en alle andere Bankzaken.

Algemeen Assurantiëkantoor DE BAS

Fluweelen Burgwal 6 - DEN HAAG - Telefoon N. 4659

Bezorgt U elke gewenschte verzekering
op de billijkste conditiën.

INTERNATIONALE COMMERCIEELE BANK,

's-GRAVENHAGE, Alexanderstraat 23. 193

KAPITAAL Fl. 5.000.000.—

Telefoon: H 7602. Telegram-adres: ACEBANK.

BEHANDELING VAN ALLE BANKZAKEN.

Handel- en Cultuur-Maatschappij

Gevestigd te AMSTERDAM, Prins Hendrikkade 79. 214

Telefoon 49 Noord, Telegram-adres: Amesz, Amsterdam.

IMPORT van alle Nederlandsch-Indische producten.

Neemt op zeer billijke conditiën vertegenwoordigingen aan
van in Nederlandsch-Indië gevestigde firma's.

Belast zich met den verkoop van — en geeft voorschot op
producten als: Tabak, Koffie, Rijst, Oliehoudende Ge-
wassen, speciaal Copra, Sesame Zaad, Grondnoten, enz.

EXPORTEURS van alle voorkomende artikelen zooals:
Textiel-, Papier-, IJzer- en Staalwaren, Sundries,
Levensmiddelen, enz.

BANKIERS: Nederlandsche Handel-Maatschappij.

f 26.000.000.-

Omdat de

Z. H. V.

Pletterijkade 50

hoek Weteringkade

's-Gravenhage

geen enkel beperkende bepaling
in haar voorwaarden heeft kon
zij reeds zulk een belangrijk be-
drag aan collectieve verzekering

tegen ziekte afsluiten.

Assurantie-Maatschappij „DE IJSEL"

Deventer.

Goedgekeurd bij Koninkl. Besluiten. 113

... BRAND-, TRANSPORT-, ZIEKTE- ...
EN ONGEVALLEN-VERZEKERINGEN

DE ALGEMEENE SPAARVERZEKERING

ANNA VAN SAXENPLEIN 3
's-GRAVENHAGE

Oppericht

.... 1907

Coöperatief Spaarsysteem

Alléén in 1919

werd ingeschreven voor
Drie Millioen Gulden

VRAAGT GRATIS BROCHURE! 199

MARX & Co.'s BANK

ROTTERDAM: 's-GRAVENHAGE:
Zuidblaak 56. Kneuterdijk 13.

Belast zich met **incasseeringen** op het Binnenland en Buitenland.
Koopt en verstrekt **wissels en cheques** op het Buitenland.
Verstrekt **handelscredieten** tegen zakelijk onderpand.
Bezorgt telegrafische **uitbetalingen**.
Belast zich met de uitvoering van **Effecten-orders**.
Verhuurt aan hare clientèle **Safe-loketten**.
Neemt gelden **à deposito** tot wekelijks te annoneeren rente. 59

NED.-IND. ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ

OPGERICHT IN 1857.

KAPITAAL (geheel geplaatst en volgestort) f 25.000.000.—
RESERVE. f 5.600.000.—

Hoofdkantoor: BATAVIA.

AGENTSCHAPPEN te: Soerabaia, Soerabaia-Simpang, Semarang, Weltevreden, Padang, Bandoeng, Cheribon, Macassar, Djokdja, Medan, Tegal.

AMSTERDAM 's-GRAVENHAGE
Keizersgracht 573/5 Prins Hendrikplein 14

BANKZAKEN IN HET ALGEMEEN UITVOERING VAN EFFECTENORDERS

RENTE VOOR DEPOSITO's

m. 1 dag opzegg. 2 pCt	gedur. 3 mndn vast 3 pCt
m. 10 dagen „ 2 1/4 „	gedur. 1 jaar vast. . . . 4 „
gedur. 1 mnd vast 2 1/2 „	

236

E. DUNLOP & Co.

Heerengracht 442 Amsterdam
met Kantoren in Nederl.-Indië te Batavia, Semarang, Soerabays, Bandoeng, Padang en Medan. 307

Export naar Nederl.-Indië, speciaal van alle soorten dranken, provisiën, sigaren, sigaretten enz., als: gedistilleerd, likeuren, wijnen, cognac, champagne, portwijn, sherry, bieren, mineraalwater, limonades. Vleesch- en vischconserven, kaas, melk. Geconserv. vruchten, jams, suiker- en chocoladewerken, bicuits, zeep, parfumerieën, eau de cologne, patent-medicijnen.

Bank-Associatie

Wertheim & Gompertz 1834 en Credietvereniging 1853.

ALLE BANKZAKEN. 107

Kapitaal en Reserves f 11.500.000.—. Twintig Kantoren

POSTCHEQUE & GIRODIENS

Alle Rijkstelegraaf- en telefoonkantoren hebben eene postrekening. Alles wat een rekeninghouder aan die kantoren heeft in rekening te betalen kan door middel van giro geschieden. Neemt daarom eene postrekening. 65

Daarboven staat geschreven: zaai en hoop op zegen.

Aan de keerzijde staat te lezen:
„Ter herinnering aan de vestiging der Nederlandsche kolonisten in Suriname. Aangeboden door het Alg. Ned. Verbond. 1845—20 Juni—1920”.

Dit is het geschenk, aldus sprak mr. Eekhout tot de boeren, dat het Verbond u aanbiedt, met de bedoeling dat God inderdaad uw zaaien moge zegenen.

Spreker eindigde met de volgende woorden:
Zoo mogen wij constateeren, dat op dezen feestdag voor u, Hollandsche boeren, gij niet meer alleen staat, zooals zoo vaak in de jaren, die achter u liggen, doch dat gij thans uw feest viert te midden van de burgerij der hoofdstad, terwijl deze tot het welslagen van dat feest daadwerkelijk heeft bijgedragen.

Laat deze eendrachtige samenwerking een voorteken zijn voor de komende 25 jaren. Versterkt u onderling tot een krachtige groep in onze maatschappij en laat die groep weer samenwerken met de andere bestanddeelen van onze samenleving aan den opbloei van Suriname.

Toen het applaus, dat op deze rede volgde, eenigszins bedaarde, trad de waarnemend gouverneur naar voren om persoonlijk de herinneringsmedaille uit te reiken aan de boeren. De eerste medaille spelde Zijne Excellentie op de borst van den heer A. Loor, als de oudst aanwezige der boeren.

De gouverneur noemde het een gelukkige gedachte om dit feest te vieren, en zeide, dat in weerwil van veel beproeving en ellende, de Hollandsche geestkracht en vitaliteit hebben gezegevierd, waarvan deze nakomelingen der oorspronkelijke kolonisten de getuigen zijn. Spreker hoopte, dat de boeren, die in Suriname geschiedenis hebben, ook zullen toonen een toekomst te hebben en mede te gaan met hun tijd. (Applaus.)

* * *

Er worden stappen gedaan om te komen tot de oprichting van een Chineesche Vereeniging te Paramaribo, die o.m. ten doel zal hebben om studiebeurzen te verschaffen aan Chineesche jongelieden van aanleg.

Er zal verbinding worden gezocht met gelijksoortige vereenigingen in het buitenland, bijv. de Vereeniging van Chineezers in den Haag, de Indische Missie-vereeniging, enz.

* * *

Een zevental districtsgeneesheeren hebben in de Surinaamsche pers een protest doen hooren tegen het geringschattende oordeel, dat de heer Schenk, oud-chef van den militairen geneeskundigen dienst en oud-geneeskundig inspecteur in Suriname, blijkens het rapport van het S. S. S., over den arbeid der districtsgeneesheeren, wat betreft de geneeskundige behandeling der arbeiders op de landbouwondernemingen heeft geveld.

Met hetgeen deze geneesheeren den heer Schenk ten laste leggen kan deze het stellen!

* * *

Wij ontleenen aan „De Surinamer” het volgende:
De wnd. Gouverneur heeft aan de Kol. Staten ter goedkeuring aangeboden eene verordening tot aanvulling van de verordening van 11 Juni 1920 tot verhooging der Surinaamsche pensioenen.

In de Memorie van Toelichting zegt de wd. gouverneur: Omtrent de verordening van 11 Juni 1920 tot verhooging van de Surinaamsche pensioenen moest, in verband met de daarmede gepaard gaande uitgaven, vooraf overleg gepleegd worden met het Opperbestuur.

Op 7 dezer gewerd den gouverneur telegrafisch de beslissing van Zijne Excellentie den minister van koloniën, dat aan de verordening uitvoering kan worden gegeven, echter onder voorbehoud, dat de verhooging van het pensioen, in afwachting van de beslissing van den wetgever ten aanzien van de te vragen goedkeuring van de met die verhooging gemoeide uitgaven, voorloopig als voorschot zal worden uitbetaald onder beding van terugbetaling, wanneer onverhoopt

M. VISSER,

voorb. A. J. RODBARD.

Spuistraat 69 - DEN HAAG - Telefoon 5470

Fabriek en Magazijn van Gouden-, Zilveren en Diamantwerken
REPARATIE-INRICHTING.

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE

Ampenan, Bandoeng, Cheribon, Hongkong, Indramajoe, Kobe, Makassar, Medan, Menado, Pekalongan, Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore, Soerabaya, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden.

Kapitaal f 45.000.000.- Reserven f 30.000.000.-

de bedoelde goedkeuring van de uitgaven mocht worden geweigerd.

De strekking van dit voorbehoud is, naar de Gouverneur meent, duidelijk en behoeft geen nadere toelichting:

Voorts is het, als gevolg van bedoeld overleg, medegedeeld, dat de onderwerpelijke verordening aan te vullen is met eene bepaling, dat het verhoogde pensioen het maximum van f 4000 's jaars niet te boven zal gaan. Voor de Nederlandsche pensioenen is dit maximum niet gesteld.

* * *

De „New Paramaribo Times” verneemt dat de Fransche combinatie, die in Suriname vertegenwoordigd wordt door den heer A. F. C. Curiel, een bod heeft gedaan van f 1.200.000 voor de plantages Venterloo en Hazard in Nickerie, welk bod door de koloniale commissie is afgeslagen.

Eveneens zou zijn afgeslagen een bod van f 780.000 op de plantage Alliance. De eigenaar dezer plantage is bereid de onderneming te verkoopen voor één miljoen gulden.

Besprekingen zijn er ook gevoerd, eveneens door den heer Curiel namens het Fransche syndicaat, omtrent den aankoop der cacao- en koffieplantage Spieringhoek. De gemachtigde zou erover schrijven naar Europa.

* * *

Op de vragen door den heer de Jonge in de Tweede Kamer gedaan betreffende verhooging van de salarissen der ambtenaren in de kolonie Suriname, luidt het antwoord van den minister van koloniën:

„Inderdaad is een algemeene herziening van de salarissen der landsdienaren in Suriname in die kolonie voorbereid.

Eerst zeer onlangs hebben de resultaten van de arbeid van een in November 1919 door den Gouverneur benoemde Commissie van Voorlichting betrekkelijk het ontwerp van een nieuwe regeling der salarissen, enz. den ondergeteekende volledig berekend. Gouverneur Staal, die op 23 Juni ll. naar de kolonie terugkeerde, heeft daardoor geen gelegenheid gehad hier te lande omtrent de gedane voorstellen zijn mededeeling te doen kennen, doch zal, naar hij den ondergeteekende mededeelde, zoo spoedig mogelijk na zijn komst in de kolonie deze aangelegenheid ter hand nemen.

In afwachting van hetgeen te dezer zake definitief zal worden beslist — en uit het vorenstaande mag moge blijken, dat de ondergeteekende geen enkel mededeeling of toezegging kan doen met betrekking tot het tijdstip, waarop de nieuwe salarisregeling in werking zal kunnen worden gebracht —, werd de ondergeteekende zoo veel mogelijk tegemoet gekomen aan de moeilijkheden, waarin de landsdienaren (waaronder ten deze mede begrepen zijn de onderwijzers) bij het bijzonder onderwijs en, in 1920, tevens de leeraren bij kerkgenootschappen, voor zoover die van de koloniale kas ondersteuning ontvangen) zijn vermen te verkeerren door de stijging van prijzen. Daar wij verder in het begin van dit jaar aan en ten behoeve van het actief dienende personeel een uitkering in eens ten bedrage van een maand salaris gegeven.

Dat ondervoeding en diepe ellende in de gezinnen der ambtenaren enkele der gevolgen zouden zijn van het nog niet definitief regelen van de salarisverhoudingen bij de Surinaamsche ambtenaren kan de ondergeteekende niet als juist aanvaarden, met erking overigens van het feit, dat de druk der tijden mede voor den ambtenaarstand in de kolonie in belangrijke mate voelbaar is.”

* * *

De Minister van Koloniën heeft aan de Tweede Kamer inlichtingen verstrekt op twee adressen van de Koloniale Staten van Suriname betreffende de uitgifte van bauxietconcessies. Die inlichtingen worden verstrekt door aanbieding van een afschrift van een

Crediet- en Effectenbank „die Haghe”

Laan 9 - 's Gravenhage - Tel. H. 8892

ALLE BANKZAKEN

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162A. TEL. 4782. DEN HAAG.

nota door den Minister overgelegd aan de Eerste Kamer ingevolge toezegging op 27 Mei j.l. In de „N. R. Crt.” van 24 Juli, Avondblad C., vinden wij den korten inhoud van de nota. Zoolang wij geen kennis hebben genomen van de nota in haar geheel kunnen wij onze meening niet zeggen omtrent de verstrekte inlichtingen. Voorshands blijven wij bij onze meening dat de Koloniale Staten het in deze zaak aan het rechte maximum gehad hebben.

* * *

De Minister van Koloniën maakt bekend, dat van den gouverneur van Suriname het telegrafisch bericht is ontvangen dat hij op 15 dezer het bestuur der kolonie weder heeft aanvaard.

Curaçao.

De Wenschelijkheidsbegroting.

Het toegezegde ontwerp is verschenen ten beloope van een bedrag van f 640.580.—

In het bijzonder trekken de aandacht de volgende punten:

f 202.400.— voor „nieuwe werken”, waaronder f 20.000.— voor wegverbetering van het Molenplein, f 18.000.— voor aanschaffing van een motorboot voor Willemstad, f 50.000.— voor een motorsleepboot op Aruba, f 48.000.— voor een nieuwen steiger op de reede van Cralendijk op Bonaire;

f 42.500.— voor waterverschaffing op Aruba en Bonaire;

f 16.500.— rentelooze voorschotten voor de strooimedennijverheid;

f 291.000.— voor voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van landbouw, veeteelt en zoutbedrijf. Onder landbouw wordt bedoeld de ooft- en groententeelt en cultures, terwijl de veeteelt van voedergewassen onder veeteelt wordt verstaan. De m. v. t. deelt mede als de stellige overdracht van den gouverneur, „dat de eigenlijke landbouw op de Benedenwindsche eilanden door den eigen regenvall geen toekomst heeft en dus weinig in zijn belang gedaan kan worden.

Bovendien wordt o.a. nog f 52.000.— aangevraagd voor de verbetering van de Paardenbaai op Aruba.

Begrijpen wij de zaak goed, dan ligt het zwaartepunt van de verbetering van den economischen toestand in de bovengenoemde aanvraag van f 291.000.—, het onderdeel is van een over drie jaren te verdeelen noodig bedrag van f 573.000.—

Om het belang van de zaak stellen wij ons voor, dit en het volgend nummer de m. v. t. op dit stuk te drukken.

Op de bovenvermelde aanhaling laat de steller der memorie volgen:

„De klimaatgesteldheid is te ongunstig; zelfs voor toepassing van het drooglandbouwstelsel (dry farming), in den eigenlijken zin van het woord is de regenvall hier te gering gebleken.

Daarentegen kan het volgens ondergeteekende geen twijfel lijden, dat in die gedeelten der genoemde eilanden, waar over grondwater in voldoende hoeveelheid te beschikken valt, het bewerken van voedselgewassen voor een veestapel, die de bevolking van de voorste producten der veehouderij, melk en vleesch, maar vooral het eerste, geregeld en ruim voorzien, zeer goed uitvoerbaar is.

Het is een bekende agrarische grondstelling, dat de voor den eigenlijken landbouw te droge klimaten, waar tegelijker tijd de voorraad water te gering is om bevoeiing op ruime schaal toe te passen, en op de veeteelt en het verbouwen van voedergewassen aangewezen is. Die stelling nu geldt voor de Benedenwindsche eilanden in vollen omvang. Om reden dient op de Benedenwindsche eilanden de verandering van de veeteelt met den aankleve daarvan, n.l. het verbouwen van voedergewassen, de aandacht van het Bestuur te hebben.

Er zijn teekenen die er op wijzen, dat het inzicht, dat er voor den veestapel ook buiten den regentijd voer gekweekt moet worden zich ook baan begint te breken bij den plantersstand en dat men tot de erkenning komt, dat de van oudsher overgeleverde wijze van uitoefening van het landbouwbedrijf, waarbij de verbouw van kleine mais de spil was, waarom de voedselvoorziening van mensch en dier draaide, haar betekenis verloren en reeds grootendeels afgedaan heeft.

Zonder in eene nadere ontleding te willen treden van de oorzaken, die tot de aftakeling van het oude systeem hebben geleid, zij het ondergeteekende toch veroorloofd op twee daarvan te wijzen, die daarbij vooral haar invloed hebben uitgeoefend. De eerste is de vermindering van de oppervlakte, die jaarlijks met sorghum beplant wordt; de tweede is de omstandigheid, dat de vergroting van de melkproductie per koe steeds meer als een factor van belang gevoeld wordt.

Aangaande het eerste punt zal men zich, bij gebrek aan eene behoorlijke statistiek moeten vergeeuen met de verklaringen van de belanghebbenden zelf en die verklaringen luiden eenstemmig, dat de sorghumbouw achteruit gaat en dat men verwacht, dat dit in de toekomst in nog hooger mate het geval zal zijn. Een van de voornaamste redenen van dien achteruitgang is wel, dat oogstmislukking zoo veelvuldig optreedt, dat alleen met de vroegere zeer goedkope werkkrachten de gemiddelde onkosten goed te maken waren. Bovendien is er in de laatste jaren in den planttijd gebrek aan werkvolk. Terwijl de goede jaren vroeger voor meer dan een jaar voer moesten opleveren, wilde men steeds van het eene jaar op het andere voorraad hebben, zoo slaagt men er door dat gebrek aan werkvolk tegenwoordig niet meer in om oogsten van zulken omvang binnen te halen.

Betreffende het boven in de tweede plaats genoemde punt valt nog op te merken, dat het houden van een beter slag melkvee ook hoogere eischen aan de voeding stelt en dat dus ook om die reden naar een andere, zekerder bron van ruw voedsel voor het melkvee uitgezien moet worden.

Om kort te gaan, de planter, die jaar in, jaar uit zijn vee behoorlijk onderhouden wil, ziet zich genoopt naar eene andere wijze van voorziening in de behoefte aan veevoeder om te zien.

Een algeheele ommekeer van het bedrijf staat dus voor de deur; van terugkeer naar den ouden toestand van buitengewoon goedkope en overvloedige werkkrachten en zeer ruime, soms voor jaren strekkende maisoogsten, kan geen sprake meer zijn.

Naar de opvatting van ondergeteekende zal die ommekeer zelfs zoo ver gaan, dat het houden van runderen zich gedeeltelijk naar andere terreinen dan waarop het nu nog geschiedt, verplaatsen zal. Vele gronden, waar tot dusver op de ouderwetsche wijze zoo goed en zoo kwaad als het gaat, melkvee gehouden wordt, zullen niet de voorwaarden bieden om het op de nieuwe leest geschoeide bedrijf voort te zetten.

De eenige uitkomst voor de rundveehouders op de Benedenwindsche eilanden onder de nieuwe economische verhoudingen ligt in het intensief aankweken van ruw voedsel (al of niet gepaard met dat van krachtvoederstoffen). Dit kan op tweeërlei wijze geschieden: door toepassing van bevoeiing en door aanplant in het groot van doornlooze cactus. De veestapel zal daarbij een vermindering moeten ondergaan, omdat het zich laat aanzien, dat het kweken van voedergewassen niet in een omvang zal kunnen geschieden, dat evenredig is met de voedselbehoefte van de kudden, die thans gehouden worden. De vermindering van het aantal stuks vee dient echter gepaard te gaan met eene verbetering van het vee, wat melkgift betreft. De gemiddelde inheemsche koe is niet in staat een betere voeding behoorlijk in melk om te zetten. De totale melkproductie behoeft daardoor geenszins achteruit te gaan, maar is zelfs, ondanks de vermindering van den veestapel, voor vergroting vatbaar.

De veehouder staat dus voor het feit, dat er vrij

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers- en vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië.

Uitvoering dienstrengelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

GENEESKUNDIG ONDERZOEK

vóór het

70

HUWELIJK

Voorstanders hiervan, op het punt van trouwen, kunnen op kiesche wijze hun doel bereiken door als bruidsgeschenk aan te bieden een polis der

NILLMIJ ...van... 1859

Jaarpremie voor f 5000.— uit te keeren op 65 jaar, of eerder bij overlijden, voor 'n 25-jarige f 93.70

's GRAVENHAGE, Veenestr. 1, Tel. H 1389
AMSTERDAM, Weteringschans 100, Tel. Z 8793
UTRECHT, Minrebroederstr. 22. Tel. 2352

Monarch

Schrijfmachine

HOOFDAGENTEN
HEYENBROCK HASELAGER & C.
AMSTERDAM-ROTTERDAM
DEN HAAG.

VOORHANDEN EEN GROOTE KEUZE:

Romans, Jongens- en Meisjesboeken, Prentenboeken. 176

Kantoor-, School-, Schrijf- en Teekenebehoeften.

Spoedige levering van alle Studieboeken, Tijdschriften en Modeplaten.

Leesbibliotheek in 4 talen. Advertentie-Bureau.

BOEK- EN KANTOORBOEKHANDEL

E. VAN ANDEL, Welmarstraat 16a b.d. Suezkade
Telefoon 3213 DEN HAAG

BALANSCONTROLE BELASTINGZAKEN INRICHTEN EN CONTROLEEREN VAN ADMINISTRATIES

H. A. VERHEIJ

LID NEDERLANDSCHE BOND VAN ACCOUNTANTS

VONDELKERKSTRAAT 17

TEL. Z. 3603 AMSTERDAM

Wed. G. STREITWOLF

Noordeinde 105, 's-GRAVENHAGE, Tel. H. 2413

GUMMI SPONSEN
SPONSEN ZAKKEN
BADMUTSEN

LOTERIJ

goedgekeurd bij Kon. Besl. van 21 November 1919, No. 73, ten behoeve van de Ondersteuningsfondsen van de Vereenigingen

„MADJOE” en „VOORWAARTS”

Ruim 800 prijzen. 25 cent per lot.

- 1e PRIJS een Slaapkamer-Ameublement
- 2e PRIJS een Heeren Rijwiel
- 3e PRIJS een Dames Rijwiel, enz. enz.

Trekking zonder uitstel 30 Augustus 1920.

Loten verkrijgbaar bij de afdeelingbesturen van beide vereenigingen en bij den Heer E. J. L. LANKENAU, Harddraverstraat 27b, Rotterdam.

Bij afname van ten minste 50 loten 10 pCt. korting. Afrekening uiterlijk 25 Augustus 1920.

J. P. C. NICOLAI & ZOON

HOF-KLEEDERMAKERS

Kanaalstraat 2 Telef. H. 3146

's-GRAVENHAGE

Hof-, Rijks- en Gemeentelieferanciers

Mantel en Costumemagazijnen

Maison H. SIMONS

Heulstraat 13 Telefoon 2005

Noordeinde 17a ... Telefoon 6537

.... Mantels, Mantelcostumes, Taillecostumes

Avondtoiletten, Blouses, Costumerokken, Peignoirs

Steeds ruime sortering, prima coupe en kwaliteiten.

C. HOYNG

SPIJSTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT

Kristal - Porselein

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ., uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland” te Gouda.

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.

Garantie voor gave overkomst.

HOFLEVERANCIERS.

Wed. H. RAHDER & ZOON

Wijnhandelaren

Filiaal: 's-Gravenhage Hoofdkantoor: Amsterdam Filiaal: Arnhem Filiaal: 100 Gorinchem
Hoemskerckstr. la Binnenkant 25 N. Plein 15 O. Vismarkt
Tel. H. 3493. Intero. Tel. 389. Tel. 280. Tel. 61.

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Export speciale conditiën.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON

GROENMARKT 27

TELEFOON No. 2512

□ □ DRAGERIJEN □ □ CHEMICALIËN □ □
□ DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- □
□ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

plotseling groote geldelijke offers van hem geëischt worden om zijn bedrijf aan de nieuwe omstandigheden aan te passen. In normale tijden zou zich die ommekeer geleidelijk ontwikkeld hebben. De groote wereldcrisis, die ook op de kleine Curaçaosche samenleving haar terugslag in menig opzicht krachtig heeft doen gevoelen, heeft het tempo van die omwenteling zoodanig versneld, dat het thans voor den veehouder een kwestie is van „to be or not to be”.

Overweegt men nu, dat de meer moderne gang van het bedrijf een veel grooter kapitaal eischt dan de vroeger gevolgde methode en dat aanleg van vloeiingswerken onvermijdelijk gepaard moet gaan met grondige verbetering van het veeras, dan vertrouwt ondergeteekende, dat de Koloniale Raad zijn gevoelen zal deelen, dat de plantersstand financieel niet opgewassen is tegen de eischen die de bovengeschetste veranderingen in het bedrijf aan zijn draagkracht stellen. Waar ondergeteekende — en naar hij hoopt ook de Koloniale Raad — het in stand blijven van den melkveestapel en van de grootveehouderij in verschillend opzicht een groot economisch belang acht voor de gemeenschap, oordeelt hij het alleszins billijk om hooge bedragen aan te vragen ten einde op afdoende wijze te kunnen helpen.”

(Wordt vervolgd.)

De afscheidingsbeweging op de Bovenwindsche eilanden.

De pogingen om meer aanhangers te winnen voor de afscheidingsbeweging op de Bovenwindsche eilanden, worden nog steeds met kracht voortgezet. Vooral de heer J. C. Waymouth schijnt de ijverige propagandist voor die ideeën te zijn. Misschien omdat in den laatsten tijd zijn pers in het ongereede is geraakt en hij tijdelijk de uitgave van zijn blaadje St. Martin, Day by Day heeft moeten staken, heeft hij nu den pelgrimstaf ter hand genomen en een bezoek gebracht aan Saba. Ook bezocht hij Saint Eustatius te zamen met den heer Nisbeth. Op beide eilanden werd in de openbare school een meeting belegd, die geopend werd met het zingen van het Wien Neerlandsch Bloed. Op Statius werd door den spreker eerst heftig van leer getrokken tegen het bestuur van den vorigen gezaghebber van Grol. Daarna werd aan de aanwezigen gevraagd, door handopsteken te kennen te geven of zij er vóór waren dat de Bovenwindsche Eilanden zich van Curaçao zouden afscheiden en onder een eigen gouverneur, direct van Holland afhankelijk, zouden wenschen te komen. Geen enkel der aanwezigen stak zijn hand omhoog. Daarna werd hun gevraagd door handopsteken te kennen te geven of zij daar tegen waren. En onmiddellijk gingen alle handen de hoogte in. De meesten der aanwezigen verlieten daarna onmiddellijk de zaal. Deze vergadering heeft ongeveer 14 dagen geleden plaats gehad. Ongeveer 8 dagen te voren had de heer Waymouth ook op Saba eenzelfde échec geleden.

Niemand der aanwezigen verklaarde zich vóór zijn plannen. Een leelijk fiasco. Alleen op St. Martin schijnt de heer W. dus eenigen aanhang te hebben. „Amigoe di Curaçao”.

Voedselvoorziening.

Hierover schrijft hetzelfde blad: „Het schijnt, dat er nu een bevredigende oplossing is gevonden in de kwestie van de voedselvoorziening.

De kooplieden zullen nu de eerste maal een dubbele bestelling meel in Amerika doen, waarvan de helft geschiedt met voorschot van het gouvernement. Bij aankomst wordt deze helft gedeponereerd in de opslagplaatsen van het gouvernement. Bij elke volgende bestelling wordt deze voorraad tegen de nieuw aangekomen verwisseld, zoodat deze voorraad altijd versch blijft en ons eiland in geval van stremming der scheepvaart e.a. voor langer tijd dan anders het geval zou zijn van voedsel kan voorzien worden.

De kooplieden hebben hun woord gegeven zich aan deze regeling te houden.

Wij zouden willen voorstellen eerst alle oude voorraad van meel, die mogelijk nog in de opslagplaats

COMPLETE MEUBILEERING BEHANGERIJ

Centraal Meubelmagazijn

= „DUINOORD” =

Reinkenstraat 25 DEN HAAG Tel. H. 2624

STOFFEERDERIJ

MEUBELMAKERIJ

CONSERVEN - TIELEMAN & DRU

LEIDEN - HOLLAND.

Bilkgroenten

Visch, Vleeschwaren

Soepen, Pickles, Jam

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlogsmarine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

van het Gouvernement in voorraad ligt, op te ruimen en die bewaarplaats eens degelijk uit te rooien. Meermalen toch werd de klacht vernomen en hebben nog in de laatste dagen bewijzen er van om de oogen gehad, dat het meel door een menigte goeroe-goeroe was aangetast.”

Van Vreemde Koloniën en Verre Landen

Verkeerde resultaten.

Wij stellen ons volstrekt niet voor over een mate van helderziendheid te beschikken, die uitmunt boven die van den gemiddelden beoordeelaar van 's werelds verloop. Het is zelfs juist omdat wij meenen in onze opmerkingen veelal niets anders te doen dan de opvatting van den gemiddelden toeschouwer bij 's werelds gebeurtenissen weer te geven, dat wij willen wijzen op 't opvallende verschijnsel, dat de groote mannen, die in sterke mate het verloop der hedendaagsche geschiedenis te beïnvloeden hebben, niet zien kunnen, willen of durven door den eenvoudigen waarnemer en opmerker als verijdeld worden voorspeld. Zoo was het niet in de vernaamste gaven van waarzeggen, dat wij er wezen, hoe de gedragslijn der West Europeesche gendheden ten opzichte van Polen West Europa in benaauwdheid kon brengen voor het Bolsjewikische vaar. Die benaauwdheid is nu ten volle beseft en gevoeld; de noodige maatregelen, om het dreigend gevaar alsnog te keeren, moeten nu misschien van veel groter omvang worden, dan zij bij tijdige toepassing hadden kunnen blijven. De wijze, waarop te Spa het Duitsche gemoed opnieuw gekrenkt is, en waarop de mijnen kers, door bezetting van 't Roergebied bedreigd, tot ellendig bestaan gedoemd werden, heeft de Bolsjewische propaganda in Duitschland vergemakkelijkt, ten einde de voorhoede van 't Bolsjewikische leger in Polen, Duitsche grens naderde. Ook dit, door de buitenstaanders als onafwijsbaar beschouwd gevolg, hebben de oprechte staatslieden blijkbaar niet verwacht, of zij hebben als zij 't wel verwachtten, de verschrikkelijke verantwoordelijkheid er van in al hare gevolgen aanvaard. Er moet nu nog beraadslaagd worden hoe de ontstane ellende te verhelpen, hoe 't nabije gevaar af te wenden, terwijl dit alles voorkomen had kunnen worden.

De oplossing is in hooge mate afhankelijk van 't meenen der Soviët, onder wier bescherming juist de 3e Internationale te Petersburg bijeen is, die de werelde-revolutie op communistischen grondslag tot hoofddoel heeft.

Wij zien de rol niet over het hoofd, die de arbeidersorganisaties vervuld hebben, door haar boycot van de liden en haar invloed daardoor op de houding der staatslieden. Het besluit van de Engelsche vakvereening om geen oorlogsmaterieel voor Polen te verscheppen, terwijl zij de Russische actie in de hand werkten, was de leiding aan de z.g.n. leidende staatslieden overgenomen. Dit heeft school gemaakt. In een oogwenk waarop elk uitstel in de aan Polen te brengen niet alleen over het toekomstig lot van dit land, slissend kon zijn, maar ook van diepe en vèringrijpe betekenis kon worden voor geheel de wereldgeschiedenis, namen de havenarbeiders van Neufahrwasser (Dantzig) de beslissing over aan Polen te brengen in handen, door te weigeren oorlogstuig voor Polen bestemd te lossen. Wij zien dit niet over het hoofd, constateeren het daarentegen als een nader vermoeden voor het onvermogen van hen, die zich als opperstanders van de internationale verhoudingen opwerpen, kans op dit inmengen van een macht, welke, zoodat dartoë geroepen te zijn, zonder mandaat, zonder gedeelten om zich goed op de hoogte te stellen, zonder verantwoordelijkheid voor de gevolgen, door haar wilgril de beslissingen van de verantwoordelijke staatslieden dwarsboomt of zelfs onuitvoerbaar maakt. kans hierop is ook alweer door den man in de ste vooruit gezien, besproken en aangewezen, maar den Oppersten Raad schijnen de door iedereen verziene omstandigheden, telkens weer onvoorziene standigheden te zijn.

Zal, wat de Engelsche havenarbeiders bij verrass konden doen, nu ook weer door die van Neufahrwasser met gelijk succes kunnen worden volbracht, en voortaan elke transportorganisatie, hoe eenzijdig, hoe partijdig, hoe willekeurig, hoe grillig ook, macht ben boven hen, die voor het staatsbeleid verantwoordelijk zijn? Zal die macht in de handen der Soviët geen kolossale kracht zijn, bij 't voeren der veronderhandelingen, waartoe zij zich, volgens de laatste berichten, bereid verklaard heeft?

De berichten, die tot ons komen over de gebeurtenissen in het rijk der Arabieren, bevestigen eveneens

Instituut „VAN WIJNGAARDEN”

Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes
2de Schuytstraat 332 (Duinoord), Den Haag.

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
Afd. B (3 leerjaren) voor leerlingen boven 12 jaar) Opleiding voor verschillende examens.

Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar

Kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr.

Academie des Danses
GERARD J. v. D. MARK
 Gediplomeerd Leeraar
 MEESTENMARKT 102 TELEF. H. 4871
 DENHAAG 159
 Grootste Modernste eerste klas Inrichting in Nederland

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM
Holland-Nederlandsch-Indië
 Vice-Versa
 Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM—ROTTERDAM. 156

C. P. A. NICOLAI
 DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
 hoek Valeriusstraat. 177
Specialiteit in Heeren-Modeartikelen
 Ruime keuze. Nieuwste Modellen.

het ons niet moeilijk gevallen is daarvoor als pro-
 op te treden. De vorige week voorspelden wij, dat
 krijk niet veel genoegen zou beleven van zijn on-
 neming in Cilicië en Syrië. Het leek eerst alsof ge-
 Gouraud kon seinen: ik kwam, zag en overwon.
 voorwaarden van 't door hem gestelde ultimatum
 den, naar bericht werd, al heel spoedig aangeno-
 door emir Feisal, de tot heerscher over Syrië uit-
 zepen zoon van koning Hoessein, de kort geleden
 de geallieerden nieuwbakken vorst van Hedzjas.
 voorwaarden van 't ultimatum waren streng; zij
 o.a. de erkenning van Frankrijk's mandaat
 Syrië, het vrije gebruik van den spoorweg Rejak-
 po, de dadelijke bezetting door de Franschen van
 po en de wachtposten tusschen die plaats en
 ak. Ongeveer tegelijkertijd meldde de telegraaf, dat,
 weerwil van den wapenstilstand, toch aan weers-
 van die spoorlijn krijgsverrichtingen plaats von-
 en dat de Franschen zich gereed maakten tot een
 ming van Aleppo en Damascus. Dit vond spoedig
 vastiging. Daar emir Feisal niet tijdig de noodige
 gen had gegeven, dat het hem met den wapenstil-
 ernst was, rukten de Fransche troepen in de
 ating van Damascus en Aleppo op. De strijd is daar
 ollen gang. Damascus is reeds door de Franschen
 et; maar 't verzet der Arabieren is op afmatten en
 pitten gericht.

Dergelijke incidenten kwamen eveneens te Solon,
 een ander garnizoen in Punjab, voor. Maar daar lever-
 den de Iersche soldaten de wapens en munitien niet in,
 doch trachtten integendeel 't arsenaal binnen te drin-
 gen. De wacht verzette zich hiertegen, waardoor 2 der
 muitelingen gedood en 1 gewond werden. De schuld-
 gen werden in arrest gesteld.

Hoe de zaak ten slotte afgedaan is, vermeldt het be-
 richt niet.

Via Japan.
 De „Javabode" bericht, dat de Indische regeering
 een telegram kreeg van den Ned. gezant te Tokio, waar-
 in ernstig gewaarschuwd wordt tegen 't reizen via Japan
 naar Nederland, indien de passage van Japan naar
 Amerika niet vooruit is geboekt. Het is bijna onmoge-
 lijk plaats te krijgen op stoomers zonder verscheidene
 maanden te wachten, terwijl een langdurig verblijf in
 Japan zeer kostbaar is.

Ingeroeste misbruiken in Sind.

Een rapport van vier omvangrijke deelen geeft de be-
 vinding en de adviezen van de commissie, die door de
 regeering te Bombay belast is geweest met 't uitbrengen
 van een rapport over de in Sind bestaande gebruiken:
 rasai, lapo en chher, die zoo vast ingeroest zijn, dat
 uitroeiing uiterst moeilijk voorkomt. Laat ons trach-
 ten, in een kort bestek, een denkbeeld te geven van
 de zaak waarom 't gaat. De gebruiken bestonden al
 toen de Engelschen het bestuur in Sind in handen na-
 men. R a s a i is kosteloze heffing door de besturen-
 de ambtenaren van verschillende benooidigheden van
 de landeigenaars of zemimbars. De ambtenaren belast
 met de belastingheffingen verhoogden hun inkomden door
 een deel van de opbrengst van het land voor zich te
 berekenen; dit heet l a p o, hetgeen een „handvol"
 beteekent. Bovendien bestond het gebruik voor ambe-
 naren van kosteloozen arbeid voor algemeene of per-
 soonlijke diensten, d. i. c h h e r. Hoewel zij op een oud
 gebruik berusten, vormden deze gewoonten toch sedert
 lang een grief van de bevolking, en de druk ervan is
 te meer toegenomen met de uitbreiding van de bestuurs-
 bemoeienis en van 't aantal reizende, op tournee zijnde
 ambtenaren. Zoo maakt 't rapport gewag van de rasai
 voor „assistant and deputy collectors, and collectors in
 the revenue department, the assistant and executive en-
 gineers in the public works departments, the divisional
 forest officers in the forest department and the district
 superintendents of police in the police department."
 Beweerd wordt, dat alleen de hooggeplaatste ambe-
 naren hetgeen zij kregen betaalden en dan is 't nog
 de vraag of die betaling bij den leverancier kwam, dan
 wel bij een bediende of ondergeschikt ambtenaar bleef
 hangen. Vooral door de prijsstijging der levensmiddelen
 is het te verklaren, dat die toestand ten slotte onhou-
 baar werd.

Het misbruik van lapo geldt een heffing van 3
 tot 6 percent op de grondbelasting, maar wordt ook
 van irrigatiegelden en andere dergelijke belastingen ge-
 heven, soms meermalen door verschillende ambtenaren.
 Dit komt niet alleen voor in Sind. Het schijnt, volgens
 't rapport, een algemeen verspreid euvel te zijn, dat
 ambtenaren, met 't beheer van irrigatiewerken belast,
 daar voordeel van trekken, maar in Sind beschouwen
 de t a p a d a r s die inkomsten als een rechtmatige aan-
 vulling van hunne te lage bezoldiging. De royale ma-
 nier van leven, die menig tapadar zich na zijne pen-
 sionneering kon veroorloven, wettigt echter 't vermoeden,
 dat die aanvulling zeer ruim genomen is.

De c h h e r is, volgens de commissie, 't minst ernstige
 van de misbruiken, het is overdreven voorgesteld,
 het drukt minder. Op zichzelf beschouwd, zou het geen
 aanleiding tot een onderzoek behoeven te worden, maar
 't krijgt meer betekenis in verband met de twee an-
 dere lasten.

De aanbevolen remedien ter verhelping zullen hun
 tegenvallen, die een genezend zelfje verwachten, waar-
 door de kwaal onmiddellijk zou kunnen verdwijnen.
 Reeds eerder zijn pogingen ter bestrijding gedaan, in
 1902 wees de Regeering te Bombay op 't afkeurenswaar-
 dige van rasai en lapo; er zijn ook ambtenaren ge-
 weest die er tegen opkwamen, zonder veel succes echter.
 De commissie nu is van oordeel dat rasai, behalve
 in het gewillig laten voortbestaan van een historisch
 genoemd gebruik, ook een reden van bestaan vindt in
 de afzondering van de provincie en in de gebrekkige
 gemeenschaps- en vervoermiddelen en logeergelegen-
 heid. De oplossing ligt dan in verbetering van de ge-
 meenschap, van logeergelegenheid en van aanschaffin-
 gen ter plaatse waar de ambtenaar komt. Voor lapo
 wordt genezing gezocht in verhooging van het peil van
 het personeel. Wordt dit in aantal verminderd, maar
 krijgt het een betere betaling, dan zal 't gerecrueteerd
 kunnen worden uit hen, die op een hooger trap van

de koning Hoessein van Hedzjas is over het optreden
 Franschen uiterst verbolgen. Damascus behoort tot
 gedeelte, dat hem door de geallieerden als konink-
 is toegezegd, toen zij zijn hulp tegen Turkije inrie-
 Hij is mede-ondertekenaar van het Volkenbonds-
 drag. Bestaat verschil over aanspraken op Damas-
 dan kan elke partij zich om arbitrage tot den Vol-
 bond wenden volgens art. 15. Of art. 11 zou van
 assing kunnen zijn, wanneer een lid een mede-
 erteekenaar den oorlog aandoet? Als 't waar is, dat
 Feisal zich om bemiddeling tot den Volkenbond
 richt heeft, zou hij, als koning van Syrië, daar niet
 recht zijn, want als zoodanig is hij niet erkend; heeft
 het echter namens zijn vader, den koning van Hedz-
 gedaan, dan is het wel terecht geschied.

vooraanstaande mannen in de beweging voor den vol-
 bond hebben hunne telenstelling reeds uitgespro-
 over den aanval der Franschen, daarbij is er op
 wezen, dat deze actie ook in strijd is met de bepa-
 die over de mandaten in Klein-Azië handelt, in 't
 onder met het beginsel, volgens hetwelk de manda-
 gekozen moet worden met inachtning van de
 schen der betrokken bevolking. Het optreden is
 zoo moeilijk te rijmen met den geest der overeen-
 in November 1918 door Frankrijk en Groot Brit-
 anie aangegaan, waarbij uitgedrukt is, dat de Ara-
 ren recht hebben op een onafhankelijke regeering.

Engelsche bladen weten hieraan toe te voegen, dat
 George voor deze terechtwijzingen niet doof is.
 zien daarin voor de entente weer een opkomende
 weersbui, die niet spoedig voorbij zal trekken.

de moeilijkheden en de spanning tusschen koning
 Hoessein en de mogendheden, die hem ten troon ver-
 ren, nog wat aan te wakkeren, heeft Moestafa Ke-
 leider van de groote verzetspartij in Turkije, aan
 Sultan te Konstantinopel doen weten, dat deze,
 hij het vredesverdrag met de geallieerden tee-
 afgezet zal worden verklaard, en dat de titel van
 kalif dan zal overgaan op den koning van Hedzjas.
 teekent de Sultan niet, dan zetten de geallieerden
 uit Europa; teekent hij wel, dan zweren de moha-
 manen hem af als kalif. Prettige situatie voor den
 Sultan — maar ook voor de Fransche en Britsche staats-
 men, die al meer en meer verward geraken in hun
 mahomedanen-politiek.

Ierland in Indië.
 La Dépêche Coloniale van 6 Juli bevat een opmer-
 kelijk bericht. Toen den 27en Juni het Iersche nieuws
 oelloendoer, in Punjab, ontvangen werd, ontstond
 levendige woeling onder de Iersche manschappen
 een compagnie van het regiment Connaught Ran-
 die, bij het lezen van de brieven, waarin vrienden en
 oververwanten hun mededeeling deden van de laat-
 gebeurtenissen in Ierland.

De compagnie liet hare wapens in den steek, leverde
 munitien in, en, zonder aan den eerbied voor de
 munitien overigens te kort te doen, drukten de man-
 schappen hun spijt uit verder hun dienst niet te kun-
 verrichten, in verband met de onderdrukking waar-
 hun landsbroeders de slachtoffers zijn. Aangezien,
 het blad, geen onkrijgstuchtelijke daden begaan
 men, bepaalden de autoriteiten er zich toe de mui-
 tigen naar een afgezonderd kamp te doen overbren-
 gen waar zij onder toezicht van Engelsche soldaten
 gesteld.

WISBRUN & LIFFMANN.
 Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.
 DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWELN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELN.

H **Hammond School en COPIEERINRICHTING** **S**
 Terwenakker 11a - Tel. 3117 - Rotterdam
 (Ruys' Handelsvereniging) beveelt zich
 beleefd aan als oudste inrichting op
 dit gebied voor de levering van correct
 schrijf- en copieerwerk.
 Strengste discretie verzekerd. 89

WANNEER GIJ
 Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
 Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
 niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
 onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
 maar wilt, ga dan naar 178
Kleermakerij „UNICUM”
 Anna Paulownastraat 30a, Tel. 4947
 DEN HAAG
 De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

Electro-Technisch Bureau
H. VAN ZIJL 46
 Fr. Valentijnstraat 102 DEN HAAG Tel. H. 8017
Licht, Kracht, Verwarming, Schel-
... en Telefoon-Installatiën. ...

VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
— ORGELS —
REPARATIE - STEMMEN - RUILEN
Speciale Inrichting voor het
gereedmaken voor de TROPEN
GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG
BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

International Electric en Machine Cy 31
V/h R. GEERAERTS-REUTER
 Licht **INSTALLATIËN**
 Kracht
 Zwakstroom
 's-GRAVENHAGE LEIDEN.
 Prinsestr. 6a, Tel. H. 8093 Mare 70, Tel. 1118

Koninklijke West-Indische Maildienst
Amsterdam
Passagiersdienst
 naar en van SURINAME en CURAÇAO, Br. Guiana,
 Trinidad, Venezuela, Columbië, Centraal Amerika, Haïti.

N. LOEB - DEN HAAG
 NOORDEINDE 109-111
KLEEDING EN MEUBILEERING
 OP TERMIJNBETALING 173

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND”
AMSTERDAM.
PASSAGIERSDIENST
 van Amsterdam via het Suezkanaal naar SABANG,
 BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA,
 SEMARANG en SOERABAIA.

5555

CREDIET

*Levert op elk gebied.
 Strenge geheimhouding.
 Condities zéér vrijgevig
 in overleg met den
 kooper.*

DE RESIDENTIE
 119 LANGE BEESTENMARKT 121-123

AUG. SVELKOU - AMSTERDAM
 SINGEL, HOEK HEILIGENWEG 20
 Batavia - Semarang - Soerabaya - Bandoeng
 HEERENKLEEDING NAAR MAAT
Indische Uitrustingen
 Vraagt geïllustreerden Catalogus.

GEBRS HEHENKAMP

*Heerenkleermakers
 Dameskleermakers
 Bontwerkers*

Lange Voorhout 25

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma
 T. C. B. TEN HAGEN en bij alle Boekhandelaren
 verkrijgbaar :

**De Indische
 Rijsttafel.**

Recepten van een Indisch Kokki.

BEWERKT VOOR HOLLAND
 DOOR
FRANÇOIS BLOM,
 Schrijver van „De Moderne Kookkunst”
 3DE DRUK.

Prijs: ingenaaid . . . f 0.75

VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS.
WIJNHANDEL
 Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.
 Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw,
 Piet Heinplein, Tel. $\begin{cases} 1587 \\ 1588 \end{cases}$
 Bijkantoor: DEN HELDER,
 Hoofdgracht 37, Tel. 83

ontwikkeling staan. Een andere opvatting meent, dat de werkring van den lageren belastingambtenaar zich over een te uitgebreid gebied uitstrekt, waardoor hij daadwerkelijk zijn ambt niet nauwgezet kan vervullen. Hierbij past dan een inkrimping van het werkveld. Voor deze kwalen, zoowel als voor chher, beschouwt de commissie verhooging van den ontwikkelingsstandaard, ook opvoeding van de openbare meening, waartoe stelselmatige openbaarmaking kan meewerken, als de beste remedie. Reeds wijst het gevolg van 't optreden der commissie in deze richting. De kolonisten van Punjab in Jamrao weigeren ronduit lapo te betalen; hun voorbeeld zal wel verder navolging vinden. The Times of India beveelt de regeering aan krachtig tegen de erkende misbruiken in te gaan en niet te wachten totdat de drang van de publieke opinie hiertoe nader zal verplichten.

Het wil ons voorkomen, dat wat Sind vertoont, een kwaal is, die in mindere of meerdere mate een wereld kwaal is. Het verschil dat in dit opzicht 't eene land vergeleken bij 't andere, en in eenzelfde land de eene tijd vergeleken bij den anderen aanbiedt, geeft aanwijzingen dat de commissie gelijk kan hebben in haar aanbeveling tot verheffing van 't peil van ambtenaren en publieke opinie, maar de Regeering die spoedige resultaten wil bereiken zal toch ook tot maatregelen moeten overgaan, welke den wil toonen om de misbruiken strafbaar te stellen.

Mededeelingen.

Van de West-Indische Kamer:

SPREEKUR NEDERLANDSCH WEST-INDIE.

De heer E. Snellen, directeur v. d. Landbouw, te Paramaribo, houdt op verzoek der West-Indische Kamer een spreekuur 29 Juli 2-4 uur in het Bureau voor Handelsinlichtingen Oudebrug 16, Amsterdam. Schriftelijke vragen kunnen worden ingezonden aan voornoemde Kamer.

West-Indische Kamer.

Van het Informatie-bureau:
 (Heulstraat 17, Den Haag).

COMMIEZEN-REDACTEUR VOOR 's LANDS
 DIENST IN NEDERLANDSCH-INDIE.

Ter benoeming tot commies-redacteur bij de Algemeene Secretarie, of bij een der Departementen van Algemeen Bestuur in Nederlandsch-Indië, is de uitzending noodig van eenige ervaren ambtenaren.

Voor uitzending kunnen in aanmerking komen ambtenaren in Nederlandschen Staats-, provincialen- of gemeentediens, die algemeen ontwikkeld zijn en bewezen hebben den aanleg te bezitten om zich van veelsoortige zaken van administratieve aard spoedig op de hoogte te stellen en die in de behandeling daarvan een meer dan gewoon inzicht hebben getoond.

Aan de betrekking van commies-redacteur is verbonden eene bezoldiging van f 300 (driehonderd gulden) 's maands, met twee tweejaarlijksche verhoogingen van f 100 (eenhonderd gulden) 's maands, zoodat de hoogste bezoldiging bedraagt f 500 (vijfhonderd gulden) 's maands.

Naar gelang van bekwaamheid of ervaring en diensttijd hier te lande zal de toekenning van één of van beide verhoogingen reeds dadelijk bij de indienst treding kunnen geschieden.

Bij toekenning van eene bezoldiging van f 500 's maands voeren de commiezen-redacteur den titel van adjunct-referendaris.

De uit te zenden ambtenaren zullen bij gebleken geschiktheid benoembaar zijn tot referendaris administrateur en secretaris bij de departementen van

ROTTERDAMSCH LLOYD
 Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM 21

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
 van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
 aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
 van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

burgerlijk bestuur en de algemeene secretarie daaronder begrepen de betrekkingen van algemeen secretaris en gouvernements-secretaris — ook indien zij niet voldoen aan de daarvoor bij het Koninklijk besluit van 11 Maart 1907 (Nederlandsch Staatsblad No. 71, Indisch Staatsblad No. 230) gestelde eischen van benoembaarheid.

Benoeming tot referendaris geschiedt bij geschiktheid uiterlijk in het zesde jaar. Bij medetelling van Nederlandschen diensttijd voor verhoogingen van het zesde jaar geacht in te gaan een jaar na het bereiken van eene bezoldiging van f 500 's maands.

Aan de betrekking van referendaris is verbonden eene bezoldiging van f 600 (zeshonderd gulden) 's maand, welke na drie jaren dienst in dien rang wordt verhoogd tot f 700 (zevenhonderd gulden) 's maand aan die van administrateur eene bezoldiging van f 700 (zevenhonderd gulden) 's maands met drie jaarlijksche verhoogingen van f 100 (eenhonderd gulden) 's maands, tot ten hoogste f 1000 (eenduisend gulden) 's maands.

Aan de uitzending is verbonden:

- vrije overtocht in de 1ste klasse, ook voor wettig gezin;
- eene tegemoetkoming in de kosten van uitzending en eerste inrichting ten bedrage van f 200 (twee honderd twee honderd en vijftig gulden);
- voor gehuwden uitkeering van eene maandelijksche ambtsbezoldiging, als tegemoetkoming in de verplichte huwelijksbijdrage ten behoeve van het Weduwen- en Weezenfonds voor Europeesche burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië;
- eene voorloopige bezoldiging, ingaande met de dag van inscheping naar Nederlandsch-Indië tot die dag waarop de ambtsbezoldiging ingaat, en bedragende f 200 (twee honderd gulden) 's maands, of f 250 (twee honderd vijftig gulden) 's maands, al naar gelang eene bezoldiging van f 300 dan wel f 400 of f 500 's maands wordt toegekend.

De ambtsbezoldiging gaat in Indië in met de eerste der maand volgende op die waarin de benoeming door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië zal hebben plaats gehad en de betrekking moet zijn aanvaard.

Zij, die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, behooren zich vóór 1 September 1920 bij verzoekschrift (te adresseeren aan de 9de afdeling van het Departement), te wenden tot het Departement van Koloniën, onder overlegging van een korte omschrijving van genoten onderwijs en levensloop, hunne examen-getuigschriften (in het bijzonder voor zoover de examens verband houden met de werkring van administratief ambtenaar, als de diploma's doctoraat, rechts- en staatswetenschap, M. O. voor Staatsinrichting en Staathuishoudkunde, candidaat-gemeente-secretaris, enz.) en de hun daarbij uitgereikte cijferlijsten, zoodat eene omschrijving van de thans door hen verrichte werkzaamheden.

In het adres moet worden gemeld plaats en datum van geboorte, of de gegadigde gehuwd is en het aantal en de leeftijd zijner kinderen.

De te 's-Gravenhage zetelende commissie tot schifting van gegadigden voor den Indischen kantordienst is belast met het onderzoek naar de geschiktheid van de gegadigden.

(Nederlandsche Staatscourant van 19 Juli 1920 No. 138).

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN
 Eigen kantoren der Maatschappij te AMSTERDAM, HONGKONG, SOERABAIA, KOBE en SAN FRANCISCO.
 Geregelde stoomvaartdiensten tusschen
 Nederlandsch Indië, China en Japan.

JAVA-PACIFIC LIJN
 (Onder Directie der Java-China-Japan Lijn).
 Maandelijksche dienst tusschen Ned.-Indië
 en San Francisco.

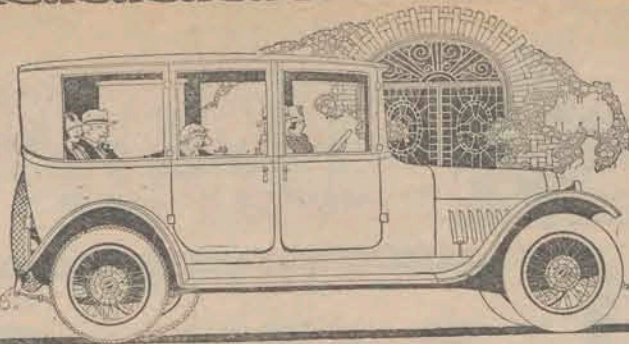
G. KERNER & Co.

Opgericht 1890 te Soerabaya.
STATIONSWEG 78 DEN HAAG

Specialiteit in Indische Uitrustingen

Filialen te Batavia en Soerabaya

ALLE LEVERINGEN ONDER GARANTIE.

C. J. NEFKENS

DEN HAAG
SCHEVENINGEN

Garage: Van Diemenstraat 159-165
Briefadres: Prins Hendrikstraat 93
TELEF. 1854 TELEF. 1854

Vereeniging OOST en WEST.

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden, welke bij aankomst in Nederland inlichtingen wenschen voor onderdak, enz., zelfs van boord afgehaald zouden willen worden, Ouders en Voogden, welke toezicht op hun in Nederland studeerende kinderen of pupillen wenschen, wendt U tot den gedeleerde der Studie-Commissie, den Heer J. C. HIETINK, van der Heimstraat 76, 's-Gravenhage, Telefoon Scheveningen No. 1514.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende, Secretaris de Heer J. L. VAN GENNEP, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. Haag No. 4519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 nam.

HUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan“, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248

* Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.
Prijs: 1 exemplaar 5 cent, porto f 0.01 1/2;
- b. Onze West (Tweede druk) bestaande uit: I. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ; II. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
Prijs per exemplaar f 0.50 en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- c. Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's).
Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de, verbeterde druk).
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (Tijdelijk uitverkocht)
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de, verbeterde druk).
Prijs: f 0.75 per exemplaar en 0.03 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk).
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk).
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmployeerde bij de Rubber-(caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Nederl.-Indië.
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- d. Emancipatie-Toespraak door TH. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.01 1/2.

N.B. Beleid verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het Informatie-Bureau, Heulstraat 17, te 's-Gravenhage.

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoert 187, zijn van 10-12 en van 2-4 uur (uitgezonderd Zaterdagsmiddags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
- Dame als Hoofd — of hulp in de huishouding.
- Kinderjuffrouw in Indië.
- Indische massage en manicure, uitsluitend voor Dames en kinderen.
- Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, Buys Ballotstraat 15.

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent hotels, pensions, inrichting, medische hulp, onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West“, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

- A. H. J. G. WALBEEHM, Hooge Rijndijk 55, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
 - Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O. en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoereesch. — Javaansch. — Maleisch.
 - S. TAGOR, Inl. Veearts, Korte Jansstr. 19, Utrecht. — Maleisch. — Battaksch.
 - J. J. F. SCHREUEL, Gepens.-Assist.-Res., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
 - B. Th. BRONGEEST, Heerenweg 199, Haarlem. — De Islam en zijn beteekenis voor Indië. — Arabisch. — Maleisch. — Javaansch.
 - A. H. JANSSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (gramatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.
 - Mr. F. C. L. MELJER, Hoogeweg 56, Zantvoort. — N.-I. Strafrecht - N.-I. Strafvordering. - Alg. Ind. vraagstuk.
 - H. J. VERMEER, 1e v. d. Boschstraat 91, Den Haag. — De Maleische omgangstaal voor de praktijk.
- LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

De Haagsche Broodfabriek „Theario“

Fabriek en Kantoor:
Bilderdijkstraat 139

levert alle soorten
*Brood,
Luxe-Brood,
Beschuit,
Koek- en
Banketbakkersartikelen.*

De Haagsche Broodfabriek heeft in ALLE deelen van de stad EIGEN WINKELS.

Zij staat sedert 1909 voortdurend onder contrôle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

Onze eigen Winkels zijn gevestigd in de:

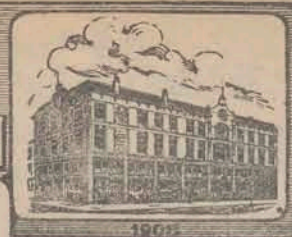
- BILDERDIJKSTRAAT 143
- REGENTESSELAAN 55
- NOORDEINDE 192
- FRED. HENDRIKLAAN 189
- REINKENSTRAAT 34
- THERESIASTRAAT 50
- 1e V. D. BOSCHSTRAAT 53
- KEIZERSTRAAT 24
- WEIMARSTRAAT 59a
- BEEKLAAN 329
- BEZUIDENHOUT 134
- TROMPSTRAAT 37
- VALERIUSSTRAAT 72
- KORTE POTEN 26
- KONINGIN EMMAPLEIN 6
- VAILLANTLAAN 394

Brengt een bezoek aan „Boeatan“, Magazijnen van Ind. Kunstnijverheid.

Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.
Kolen- en Gasfornuizen.

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEFOON 773.

Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

P. J. VEELO & ZNEN
DEN HAAG
Lange Houtstraat 15^a :: Tel. H. 6655

**.. WONING ..
INRICHTING**

Behangerij Stoffeerderij

F^a G. J. Hilbrink
Heeren- en Dames-Kleermakers.
Bontwerkers.
's-Gravenhage
Daendelsstraat 8. Tel. N. 6882
Lid der N.V. Vereenigde Nederl. Kleermakerijen.

Engelsche Stoffen

MAGAZIJN VAN

Heerenhoeden en Pelterijen,

EDUARD PELGER,
Prinsestraat 35 - Den Haag.
Telefoon No. 3902.

PENNOCK-COMPANY
Huygensstraat 27 Tel. H 6300 - Tel.-Adr.: „Highspeed“

**DEN HAAG
BANDOENG**

EXPORT van AUTOMOBIEL- en
KOETSWERK-ONDERDEELEN

O. J. STUUT, 'S-GRAVENHAGE
CHARLOTTE DE BOURBONPLEIN 28 - TELEF. 5073

Comestibles - Koloniale Waren

UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT ARTIKELN EN
PRIMA WAREN.

Bediening aan huis zonder prijsverhooging

N.V. Autogarage „CITO“
Schenkweg 7 - 's-GRAVENHAGE, - Tel. H. 62

Luxe Verhuur-Auto's

Oudste en Soliedste Adres

Opgericht Ao 1781

HAAGSCHE MANUFACTUURHANDEL
voorheen VAN HOUTEN & Co
Groote Markt 4, DEN HAAG, Tel. 1974, Laan 2-4

Manufacturen
Witte Goederen
Karpotten
Loopers
Ledikanten
Bedden
Dekens
Matrassen
Vitrages
Gordijnen

Groote sorteering
Slaapkamer - Ameublementen

A. SCHRÖDER & Co.
Groenmarkt.

ALLES voor het BAD

Modemagazijnen
van Bommel
Prins Hendrikstraat 98-106

Opruiming
van alle Dames-Confectie
Zeer voordeelig

**N.V. MEUBELFABRIEK
V/H LE COINTRE & CO.**

Ameublementen
Belimmeringen
Gordijnen
Tapijten

Modelhuis: Oude Molstraat 32
- 'S-GRAVENHAGE -

Instituut LAURILLARD

OPLEIDING voor verschillende examens en ambten, zooals Staatsinrichting M. O., Staathuishoudk. M. O., Gemeente-administratie, Boekhouden. De opleid. geschiedt ook schriftelijk in Nederland en Koloniën met zeer goede resultaten. Prospectus en lijsten met namen en adressen van vierhonderd en vijftig geslaagden worden op aanvraag gratis toegezonden door Mr. Dr. I. J. M. LAURILLARD.

Oranjeplein 102 - Den Haag
.. Telefoon 6225

P. B. VAN MOORSEL & CO
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het meubeleeren en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank
Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te Den Haag en J. G. COSTER te Winnipeg.

5 pCt. Pandbrieven tegen beurskoers.
Uitstaand bedrag Pandbrieven ongeveer f 22.000.000.

Drukkerij ten Hagen levert tegen billijken prijs drukwerk dat aan bijzondere eischen voldoet.